

Lokalt ledd utveckling

LEADER

SYDÖSTRA SKÅNE

LÄGESRAPPORT 2021

EUROPEISKA UNIONEN
Europeiska struktur-
och investeringsfonderna

2021-01-01 – 2021-12-31

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Inledning	4	<i>Pågående projekt</i>	
Vad är leader?	5	Innovationscenter för landsbygden	44
Insatsområde 1	8	Mitt Simrishamn	45
Insatsområde 2	9	Circle	46
Insatsområde 3	10	Equine Monitoring	47
Hallå där!	11	Transnationellt samarbetsprojekt säl och skarv	48
Resultat så här långt	12	Fiskabonnemang direkt till konsument	49
Ekonomi / Projekten	13	Landbaserad uppfödning av sportfisk	50
		Hållbar ekonomisk tillväxt på landsbygden	51
<i>Avslutade projekt</i>		Ledbaserad turism och fritid – Mountainbikeleder	52
Destination Häst Sydöstra Skåne	14	La Source	53
Förstudie Hantverkskompetens	16	Fika för livet!	56
Must-SM i Kivik	18	Kulturnavet Österlen	57
Nötodling Österlen	20	Tillsammans för biosfärområde Vombsjösänkan	58
Färs fisk – Från hav till bord	22	Geokids	59
FXH – Future Experience Hub	24	Nytt liv i Österlens gamla äppellundar	60
Yalla Sjöbo	26	Hållbar sjömat genom vårdfiske	61
Solvalla Bygdegård	28		
Hållbart hästföretagande i sydöstra Skåne	30	Slutord	62
Från SFI till arbete	32		
Marinpedagogisk verksamhet	34		
Förstudie samverkan invasiva arter	36		
Österlens sköna vattendrag	38		
Hållbara gräsytor för sport och fritid	40		
En vik i Sjöriket Skåne – Arkelstorpsviken	42		

INLEDNING

Jag blev vald till ordförande för LEADER Sydöstra Skåne i april 2021, mitt i ett år där pandemin fortfarande styrde över våra sätt att ha möten. Lyckligtvis fick vi till ett fysiskt styrelsemöte i Simrishamn under hösten, och jag fick då äntligen träffa gamla och nya ledamöter samt vår personal. Vår personal som under året främst arbetat hemifrån och haft de flesta möten via länk. Pandemin har gett oss nya utmaningar men även möjligheter och mer flexibilitet, vilket uppskattas. Under våren och sommaren har delprojekt under vårt ungdomsprojekt La Source kunnat genomföras. Det uppskattades av deltagarna och projektet och därmed fick föreningen även vara med i tidningen.

Under 2021 intensifierades också samarbetet med leaderområdena Skånes Ess och Leader LAG PH då ett första utkast på strategin för den kommande programperioden i Leader Östra Skåne skulle vara inlämnad i oktober. Verksamheten i LEADER Sydöstra Skåne kommer dock att pågå ytterligare några år och det var därför särskilt glädjande att vi i slutet av året fick ytterligare medel att fördela till fler fantastiska lokala projekt här i sydöstra Skåne.

Det jag nu önskar är att få in projektansökningar så pengarna verkligen kan göra skillnad i mindre byar. Till exempel från byalag och/eller andra föreningar och lokala företag som har bra idéer om hur man kan skapa en härlig gemenskap i byarna.

Janet ten Have
Ordförande
LEADER Sydöstra Skåne

Det bästa med leadermetoden är underifrånperspektivet, det gör att vi får in väldigt många intressanta projektförslag från mycket engagerade och entusiastiska sökande. Jag uppskattar väldigt många av våra projekt, men kanske speciellt de som sätter naturen och människan i fokus. Ett projekt som jag gillar lite extra är Österlens sköna vattendrag. Jag och min dotter var med på en projektets aktiviteter där vi kollade på småkryp i Fyleån. På fotot kan ni se hur hon njöt!

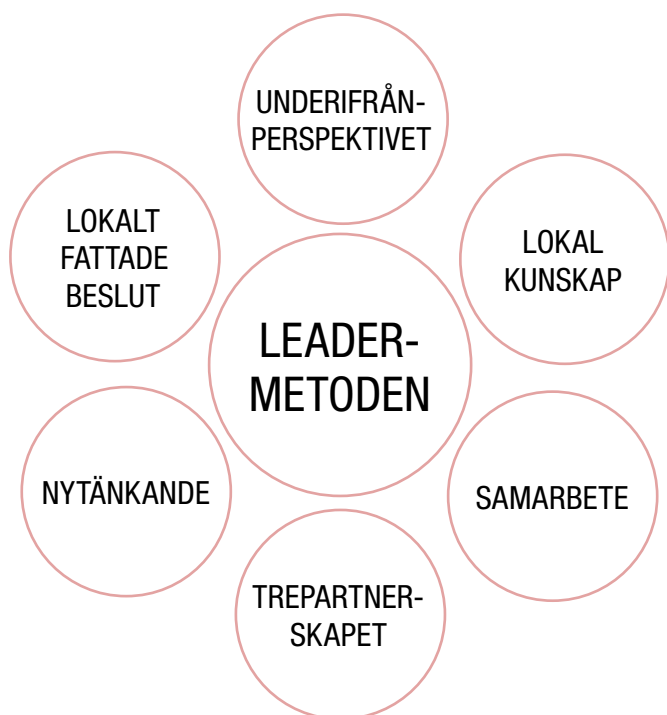
Janet ten Have

VAD ÄR LEADER?

METOD OCH STÖD

Leader är två saker: dels en metod som använts inom EU sedan 90-talet och dels ett stöd till lokala projekt som på olika sätt kan bidra till lokal utveckling.

Leadermetoden går ut på att tillvarata lokala initiativ och förutsättningar och har ett starkt underifrånperspektiv. Metoden bygger på ett viktigt samarbete mellan offentlig, privat och ideell sektor – det så kallade trepartnerskapet.

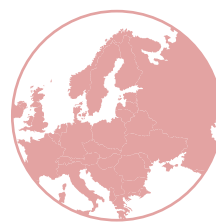

Självva begreppet Leader är en förkortning av en fransk mening som betyder: Sammanlänkade åtgärder för att stärka landsbygdens ekonomi.

LEADEROMRÅDET

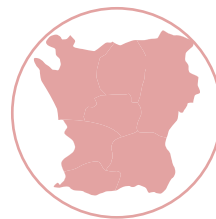
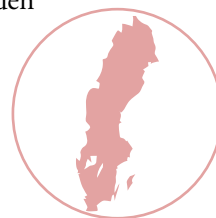
Varje leaderområde har en egen organisation som i leader-sammanhang kallas för lokal aktionsgrupp – LAG.

Varje LAG har ett leaderkontor, en styrelse, en budget och en lokal utvecklingsstrategi.

I Europa finns det cirka 3 500 leaderområden

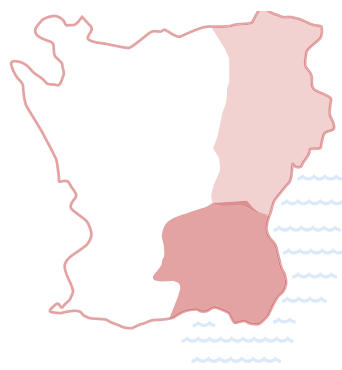
varav 48 finns i Sverige

och Skåne har 7

LEADER Sydöstra Skåne omfattar kommunerna Simrishamn, Sjöbo, Tomelilla och Ystad.

Inom Havs- och fiskerifonden bildas ett utökat leaderområde med ovanstående kommuner samt Bromölla, Kristianstad, Osby och Östra Göinge kommun.

VAD ÄR LEADER?

LAG-STYRELSEN

Varje leaderområde har en LAG-styrelse vars främsta uppgift är att bevilja projekt och se till så att målen i den lokala utvecklingsstrategin uppfylls.

Styrelsen består av ledamöter från ideell, privat och offentlig sektor. Denna sammansättning innebär inte bara en oöverträfflig kompetensbank utan bidrar också till en bättre helhetssyn på leaderområdets förutsättningar.

Den 31 december 2021 satt följande ledamöter i LEADER Sydöstra Skånes LAG-styrelse:

Ledamöter från offentlig sektor

Kamilla Danielsson, Sjöbo
Madeleine Lundin, Simrishamn
Mattias Johansson, Ystad
Monika Jingmond, Tomelilla

Ledamöter från privat sektor

Ann-Margrete Clarén, Simrishamn
Ann-Sofie Larsson, Tomelilla (suppleant)
Carina Almedal, Tomelilla
Ingmar Thorén, Sjöbo (suppleant)
Petter Gustafsson, Ystad
Rigmor Löfvenhamn, Sjöbo

Ledamöter från ideell sektor

Angelica Andersson, Sjöbo
Anna-Linnea Abrahamsson, Ystad (suppleant)
Henrik Mårtensson, Simrishamn
Janet ten Have, Tomelilla
Patrik Karlsson, Ystad
Sofia Osburn Sarstedt, Simrishamn (suppleant)

Ledamöter med särskild havs- och fiskerikompetens

Bengt Andersson, Ystad
Leonor Lavröd Sologuren, Ystad

LEADER Sydöstra Skåne ger stöd till lokala idébärare som har för avsikt att arbeta efter leadermetoden i samverkansprojekt som kan stärka och utveckla ett konkurrenskraftigt sydöstra Skåne.

VAD ÄR LEADER?

LEADERKONTORET

På leaderkontoret i sydöstra Skåne arbetar:

Kristin Sjövall, Verksamhetsledare

Julia Falkman, Kommunikatör

Sylvia Larsson, Handläggare

Andreas Thell, Projektledare La Source

Erik Rosenblad, Projektledare Circle

FINANSIERING

Verksamheten och projekten finansieras av de europeiska struktur- och investeringsfonderna: Jordbruksfonden för landsbygdsutveckling, Havs- och fiskerifonden, Regionala utvecklingsfonden och Socialfonden. Även den svenska staten och medverkande kommuner går in med pengar.

Den totala budgeten för LEADER Sydöstra Skåne under programperioden 2014-2020 var vid starten 49 500 000 kr. Under 2021 tilldelades leaderområdet ytterligare 14 414 042 kr för två förlängningsår.

LOKAL UTVECKLINGSSTRATEGI

Den lokala utvecklingsstrategin för LEADER Sydöstra Skåne är framtagen för att främja landsbygdsutveckling i de ingående kommunerna. Strategin ligger till grund för styrelsen i sitt arbete med att bevilja stöd till projekt.

LEADER Sydöstra Skåne arbetar med projekt utifrån tre övergripande mål:

- Ökad samverkan och utbyte inom/mellan näringar kring närproducerat och nya lokala marknader.
- Förbättrade kommunikationer och tillgänglighet för ökad attraktivitet och framtidstro för boende, besökare och företag.
- Ett område som bevarar natur- och kulturvärdena och har en god vattenkvalité.

Horisontellt löper ett mål om en hållbar utveckling genom följande tre dimensioner:

- Ekologisk hållbarhet
- Social hållbarhet
- Ekonomisk hållbarhet

Till de övergripande målen har tre insatsområden tagits fram för att tydliggöra strategins inriktning:

1. Närproducerat och nya lokala marknader
2. Kommunikation och tillgänglighet
3. Naturvärden och grön och blå tillväxt

Varje projekt som beviljas stöd placeras inom ett av ovanstående insatsområde. På följande sidor kan du läsa mer om dessa insatsområden och dess delmål.

INSATSOMRÅDE 1: NÄRPRODUCERAT OCH NYA LOKALA MARKNADER

Delmål 1.1: Samverkan mellan näringar för utveckling av besöksnäringen och nya lokala marknader, t.ex.:

- Utveckla lokala marknader för närproducerade produkter och tjänster
- Göra de närproducerade varorna mer tillgängliga och kända
- Utveckla nya metoder för försäljning
- Samverka kring varumärkesbyggande, marknadsföring och distributionskanaler
- Verka för att säsongsanställningar övergår till åretruntanställningar
- Skapa nya arbetstillfällen

Indikatorer (antal): företagsutvecklingsprojekt, samarbeten, arrangerade utbildningar, deltagare som genomfört kompetenshöjande åtgärder, nyskapade arbetstillfällen (årsarbetskrafter), nya produkter och tjänster, nya testade marknader.

Delmål 1.3: Ökad lokal förädling/produktutveckling samt diversifiering bland jordbruks- och fiskeföretag, t.ex.:

- Stödja produkt- och företagsutveckling
- Skapa arenor för kunskapsutbyte och kontaktskapande
- Utveckla varumärken och unika produkter
- Höja kunskapen kring marknadsföring och försäljning
- Verka för mångfald och diversifiering av företagen
- Verka för att bevara och skapa arbetstillfällen

Indikatorer (antal): företagsutvecklingsprojekt, nya produkter och tjänster, samarbeten, skapade företag, nyskapade arbetstillfällen (årsarbetskrafter).

Delmål 1.2: System och metoder för kompetensöverföring och samarbeten inom/mellan privat, ideell och offentlig sektor, t.ex.:

- Utveckla system och metoder för kompetensöverföring
- Genomföra kompetenshöjande insatser för företag, föreningar och andra aktörer
- Stödja företag, föreningar och andra aktörer att bli exportmogna och bättre kunna svara mot marknadens efterfrågan
- Finna nya sätt för samarbete och utbyte med andra länder
- Verka för att bevara arbetstillfällen

Indikatorer (antal): företagsutvecklingsprojekt, samarbeten, arrangerade utbildningar, deltagare som genomfört kompetenshöjande åtgärder, insatser som syftar till att bevara hotad kompetens i området.

Delmål 1.4: Ökad framtidstro och hållbar tillväxt inom jordbruk, fiske och hantverk, t.ex.:

- Stödja lokala aktörer i utvecklingskedet
- Bevara hotad kompetens i området
- Utveckla fiske- och aktivitetsturismen på ett ekonomiskt, ekologiskt och socialt hållbart sätt
- Utveckla nya marknadsföringsmetoder och nya försäljningskanaler
- Påverka regelverk som idag är mer anpassade efter storskalighet snarare än småskalighet
- Skapa nya företag
- Verka för att bevara och skapa arbetstillfällen

Indikatorer (antal): nyskapade arbetstillfällen (årsarbetskrafter), skapade företag, insatser som syftar till att bevara hotad kompetens i området, projektägare som efter projektet känner ökad framtidstro.

INSATSOMRÅDE 2: KOMMUNIKATION OCH TILLGÄNGLIGHET

Delmål 2.1: Attrahera och utveckla kompetenser och nya lokala finansieringsmöjligheter, t.ex.:

- Öka områdets konkurrenskraft
- Matcha rätt kompetens med rätt jobb
- Genomföra kompetenshöjande insatser
- Utveckla och testa nya lokala finansieringslösningar
- Verka för att fler som står utanför arbetsmarknaden får sysselsättning
- Öka antalet invånare med eftergymnasial utbildning

Indikatorer (antal): aktörer som provat nya finansieringsmöjligheter, utvecklade eller testade nya lokala finansieringsmöjligheter, arrangerade utbildningar, deltagare som genomfört kompetenshöjande åtgärder.

Delmål 2.2: Förbättrad fysisk och digital infrastruktur, t.ex.:

- Verka för förbättrad fysisk och digital infrastruktur
- Utveckla metoder för samåkning
- Bidra till informationsspridning om det kollektiva resandet
- Utveckla digitala lösningar som kan förenkla människors mobilitet

Indikatorer (antal): tillgänglighetsprojekt, fysiska mötesplatser och utveckling av befintliga, projekt som syftar till ökad hållbar mobilitet, nya produkter och tjänster.

Delmål 2.3: Inkludering av områdets invånare med fokus på unga och nya svenskar, t.ex.:

- Involvera unga och nya svenskar i utvecklingen av bygd
- Utveckla befintliga eller skapa nya dialogformer och forum
- Inkludera unga och nya svenskar i styrelser, byalag etc.
- Verka för att fler som står utanför arbetsmarknaden får sysselsättning
- Genomföra kompetenshöjande insatser
- Skapa nya fysiska mötesplatser och utveckla befintliga

Indikatorer (antal): unga och nya svenskar som drivit projekt, aktiviteter som gynnar inkludering av unga och nya svenskar, nya fysiska mötesplatser och utveckling av befintliga, deltagare inom målgruppen för nya svenskar, unga deltagare i projekt.

Delmål 2.4: Ökad tillgänglighet, utbud och kvalitet av natur-, kultur- och fritidsaktiviteter, t.ex.:

- Verka för att förlänga besökssäsongen
- Utveckla klimatvänliga aktiviteter
- Samverka kring förbättrad tillgänglighet till våra natur- och strövområden
- Skapa nya företag och arbetstillfällen
- Länka samman vår kulturhistoria med vår kulturnutid och framtid
- Öka utbudet, kvaliteten och tillgängligheten inom natur-, kultur- och fritidsverksamheterna i området

Indikatorer (antal): skapade företag, nyskapade arbetstillfällen (årsarbetskrafter), projekt som bidrar till att öka antal besökare utanför högsäsong, företagsutvecklingsprojekt, tillgänglighetsprojekt, företag som får stöd, organisationer som får stöd, nya produkter och tjänster.

INSATSOMRÅDE 3: NATURVÄRDEN OCH GRÖN OCH BLÅ TILLVÄXT

Delmål 3.1: Förbättrad vattenkvalitet och skydd av den biologiska mångfalden, t.ex.:

- Verka för att förbättra miljön och vattenkvaliteten i Hanöbukten, södra Östersjön samt våra sjöar och vattendrag
- Verka för att minska miljörisker
- Verka för att skydda den biologiska mångfalden, naturvärdena och ekosystemtjänster
- Stödja stabila ekosystem
- Skapa tillväxt som stämmer överens med vad ekosystemtjänsterna klarar av
- Bidra till hållbar vattenhantering
- Samverka med högskola/universitet kring dessa frågor

Indikatorer (antal): miljöprojekt, insatser som gynnar biologisk mångfald, samarbeten med universitet/högskolor.

Delmål 3.2: Ökad omställning till hållbart kretsloppstänkande, t.ex.:

- Skapa förutsättningar för omställning till förnybar energi
- Bidra till energieffektivisering
- Öka kunskapen kring förnybar energi
- Skapa förutsättningar för omställning till ett hållbart kretsloppstänkande

Indikatorer (antal): miljöprojekt, insatser med fokus på kretsloppstänkande, metoder för utveckling av förnybar energi.

Delmål 3.3: Ökad kunskap och intresse för hållbarhetsfrågor och naturen, t.ex.:

- Öka förståelsen och kunskapen kring hållbarhetsfrågor och naturen
- Samverka för biologisk mångfald och kring förbättrad tillgänglighet till naturen
- Samverka med högskola/universitet kring dessa frågor

Indikatorer (antal): tillgänglighetsprojekt, aktiviteter som syftar till att öka kunskap om naturen, samarbeten med universitet/högskolor, arrangerade utbildningar, deltagare som genomfört kompetenshöjande åtgärder.

HALLÅ DÄR!

Helena Kurki, verksamhetsledare Innovationscenter för landsbygden

Vilket leaderprojekt i sydöstra Skåne imponerar särskilt på dig?

”Equine Monitoring” som kombinerar lokala resurser och innovation i framkant. Det är ett projekt som ger svar på en bredd av olika nyttoperspektiv, allt från affärsutvecklingspotential till klimathänsyn som biologisk mångfald. Ett projekt som på kort tid satt sydöstra Skåne och ”Brösarpsmodellen” på den internationella kartan.

Hur viktigt är Leader och leadermetoden för den sydostskånska landsbygden?

Leader ger stora möjligheter till lokal utveckling där vi kan ta vara på platsens specifika möjligheter. Det kan röra sig om allt från att skapa förutsättningar för lokal utveckling i det lilla till att kombinera lokala resurser med spetsinnovation i framkant.

Petter Gustafsson, ledamot i LAG-styrelsen och egen företagare

Vilket leaderprojekt i sydöstra Skåne imponerar särskilt på dig?

Det viktigaste för mig är att det finns ett stort och genuint engagemang – oavsett om det är en person, förening eller ett företag som söker. Det är också viktigt att projekten är väl förankrade hos de som de avser att gynna, att de är inkluderande och skapar nytta för många – även efter projektet är avslutat.

Det finns många bra projekt, ett exempel är ”Fiskabonnemang direkt till konsument” som kombinerar innovation och affärsutveckling med en tydlig konsumentnytta. Samtidigt skapar projektet ökad tillgänglighet till odlad hållbar fisk vilket innebär en möjlighet för grön omställning på landsbygden.

Ett annat exempel är ”Nytt liv i Österlens gamla äppelodlingar” som handlar om att rädda gamla äppellundar på Österlen som idag ofta lämnas att förfalla när de inte är tillräckligt produktiva längre. Äppelodlingarna är en del av Skånes fantastiska kulturlandskap och projektidén är att ta fram en fungerande metod för att både vårda och utveckla dessa platser. Genom att maximera den ekologiska nyttan av äppellundarna, kan platserna få ett nytt värde. Metoden ska också förankras och spridas till markägarna så att de inspireras att själva ta över förvaltningen i framtiden.

Hur viktigt är Leader och leadermetoden för den sydostskånska landsbygden?

Leader är viktigt för att det har ett lokalt perspektiv och besluten fattas demokratiskt och lokalt – det är du och jag som bestämmer hur vi vill använda pengarna. Leader är också tillgängligt för bra projektidéer som inte kan få finansiering på annat sätt. Även små projekt och insatser kan göra väldigt stor nytta, inte minst tack vare ideella krafter som är beredda att satsa sin tid och kraft för att genomföra bra idéer som kommer många till nytta.

Sofie Bredahl, tillväxtchef Simrishamns kommun

Vilket leaderprojekt i sydöstra Skåne imponerar särskilt på dig?

Ska jag vara ärlig så är det svårt att välja ut ett projekt. Det finns bara bra projekt och dessutom med så stor bredd och variation. Det som imponerar på mig är initiativtagarna, det vill säga människorna som går från tanke till förverkligande oavsett om det är ett litet eller ett stort projekt.

Hur viktigt är Leader och leadermetoden för den sydostskånska landsbygden?

Väldigt viktigt! Det är ett perfekt sätt att låta kreativa människor med idéer få vara med och påverka och utveckla den plats som man bor och verkar på och som man dessutom brinner extra mycket för. Det skapar engagemang och samhandling som leder till vidare nya utvecklingstankar.

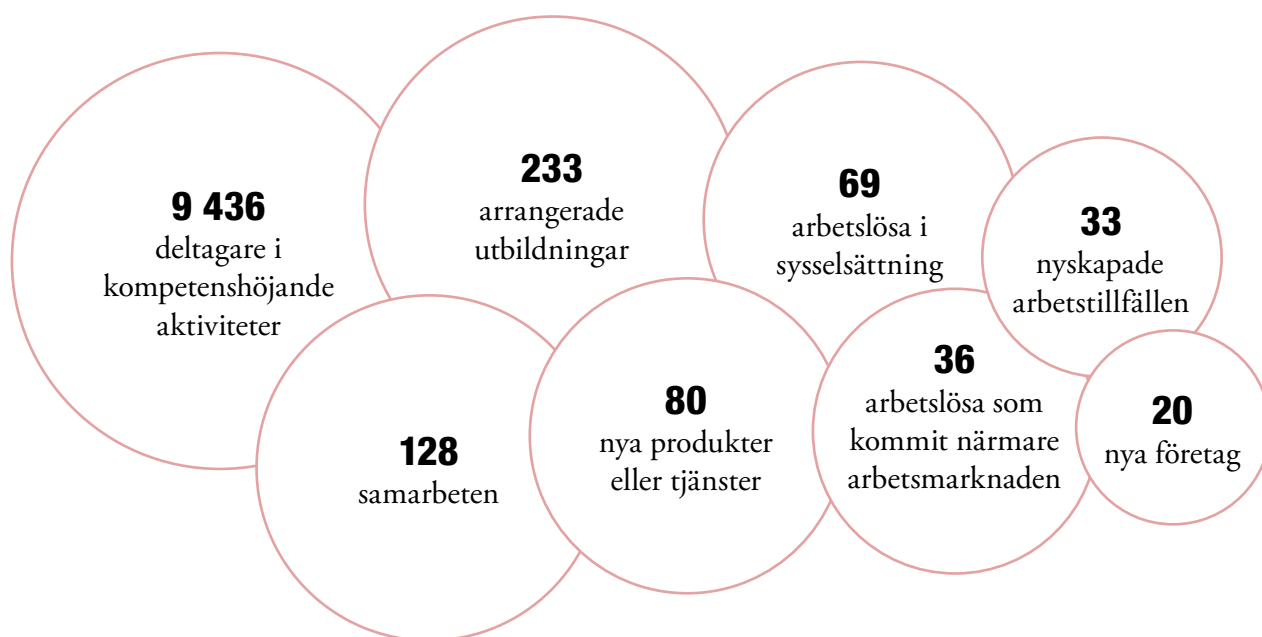

RESULTAT SÅ HÄR LÅNGT

Innan den 31 december 2021 avslutades nedanstående projekt och här presenterar vi resultaten från dessa 15 projekt.

1. Destination Häst Sydöstra Skåne
2. Förstudie Hantverkskompetens
3. Must-SM i Kivik
4. Nötodling Österlen
5. Färsk fisk – Från hav till bord
6. FXH – Future Experience Hub
7. Yalla Sjöbo
8. Solvalla Bygdegård
9. Hållbart hästföretagande i sydöstra Skåne
10. Från SFI till arbete
11. Marinpedagogisk verksamhet
12. Förstudie samverkan invasiva arter
13. Österlens sköna vattendrag
14. Hållbara gräsytor för sport och fritid
15. En vik i Sjöriket Skåne – Arkelstorpsviken

	(kr)
Total finansiering	20 124 514
Projektstöd	12 953 863
Övrig offentlig medfinansiering från LAG	5 549 509
Övrig offentlig medfinansiering	1 046 880
Privat finansiering	574 262
Ideellt arbete	3 883 584
Ideella resurser	236 600

EKONOMIN

Den totala budgeten för LEADER Sydöstra Skåne under programperioden 2014-2020 var vid starten 49 500 000 kr. Regeringen har därefter beslutat om två förlängningsår och vårt område har blivit tilldelade ytterligare 14 414 042 kr, vilket innebär en möjlighet att fortsätta bevilja fler projekt under 2022.

Vid årsskiftet 2021/2022 hade styrelsen beslutat om 37 527 322 kr till 31 leaderprojekt i vårt område, driften ej inräknad.

I tabellerna till höger redovisas fördelningen av beslutade och kvarvarande projektmedel mellan de fyra olika struktur- och investeringsfonderna samt fördelningen av beslutade projektmedel mellan respektive insatsområde samt samarbetsprojekt och drift (som särredovisas).

Ekonomi för driften (max 25 % av totalt utbetalade projektmedel under programperioden) redovisas i årsrapporten och på den årliga föreningsstämman.

Beslutade samt kvarvarande projektmedel per fond (kr)

	Beslutade	Kvarvarande
Jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (inkl. drift)	36 304 612	13 428 599
Havs- och fiskerifonden	7 934 935	245 896
Regionala utvecklingsfonden	2 993 965	0
Socialfonden	2 669 101	0
	49 902 322	13 674 495

Beslutade projektmedel per insatsområde (kr)

Insatsområde 1: Närproducerat och nya lokala marknader	13 576 497
Insatsområde 2: Kommunikation och tillgänglighet	12 197 214
Insatsområde 3: Naturvärden och grön och blå tillväxt	8 504 330
Samarbetsprojekt	3 249 298
Drift	12 375 000
	49 902 322

PROJEKTEN

På följande sidor presenteras LEADER Sydöstra Skånes samtliga 31 beviljade projekt vid årsskiftet 2021/2022

Först kommer de 15 projekt som har slutrapporterat innan den 31 december 2021 och därefter följer de 16 projekt som fortfarande var pågående den 1 januari 2022.

Projekten är därefter sorterade efter insatsområde:

- Närproducerat och nya lokala marknader
- Kommunikation och tillgänglighet
- Naturvärden och grön och blå tillväxt

Därefter efter vilken fond som finansierat projektet:

- Jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (EJFLU)
- Havs- och fiskerifonden (EHFF)
- Regionala utvecklingsfonden (ERUF)
- Socialfonden (ESF)

Trepartnerskapet finns i samtliga 31 projekt men ägarskapet är fördelat enligt följande:

- 8 projekt ägs av offentlig sektor
- 8 projekt ägs av privat sektor
- 15 projekt ägs av ideell sektor (varav LEADER Sydöstra Skåne själv är ägare till 3 projekt)

Projekten har en god geografisk spridning i leaderområdet och många projekt är verksamma i hela området.

Projekten har kommit olika långt, vilket du kommer att märka när du läser rapporten. Pandemin har drabbat projekten olika hårt och flera projekt har valt att förlänga sin projekttid.

FOTO: JULIA FALKMAN

DESTINATION HÄST SYDÖSTRA SKÅNE

PROJEKTFAKTA

Journalnummer	2016-4241
Projektnamn i ansökan	Tillväxt hästturism i sydöstra Skåne
Projektägare	Sjöbo kommun
Samarbetspartners	Skånes Ridsportförbund, Hästen i Skåne, Equi Tours, Öresundsbron, Innovationscenter för landsbygden
Projektperiod	2017-08 – 2018-12
Fond	Jordbruksfonden för landsbygdsutveckling
Insatsområde	Närproducerat och nya lokala marknader
Information	www.destinationhast.se

STYRELSENS BEDÖMNING

Beslutsdatum	2016-11-07
Urvalskriterier	276 poäng

Styrelsens motivering: Projektet bidrar till att olika näringar samverkar för att skapa en ny marknad genom hästturismerbjudande vilket också bidrar till utvecklingen av besöksnäringen. Projektet kommer att synliggöra närproducerade produkter och tjänster samt göra dem mer tillgängliga. Projektet bidrar till företagsutveckling och paketering av tjänster och produkter för företag inom hästbranschen i sydöstra Skåne. Projektet handlar också att marknadsföra hästturismen i sydöstra Skåne, i övriga Skåne, i Sverige och i Europa vilket bidrar till en utveckling av besöksnäringen. Projektet bidrar till att uppfylla målen inom Landsbygdsprogrammet genom att bidra till företagsutveckling och stärkt konkurrenskraft. Projektet grundar sig på samarbeten mellan olika företag, organisationer och myndigheter för utveckling av hästturismen i sydöstra Skåne. Projektet bidrar till ekonomisk utveckling på landsbygden.

FINANSIERING (kr)	Budget	Utfall
Projektsöd från EU-fond	896 954	859 608
Offentligt stöd från LAG	441 783	423 389
Total finansiering	1 338 737	1 282 997

IDEELLA INSATSER (kr)		
Ideellt arbete	380 000	406 903

INDIKATORER	Förväntat målvärde	Uppnått målvärde
-------------	--------------------	------------------

Insatsområde 1: Närproducerat och nya lokala marknader

Antal företagsutvecklingsprojekt	1	1
Antal samarbeten	8	12
Antal arrangerade utbildningar	5	5
Antal deltagare som genomfört kompetenshöjande åtgärder	75	125
Antal nya produkter och tjänster	5	8
Antal nya testade marknader	3	3
Antal nyskapade arbetstillfällen	9	11
Antal skapade företag	5	9
Antal projektägare som efter projektet känner ökad framtidstro	1	1

Det långsiktiga målet är att medverka till att sydöstra Skåne blir en välkänd och välbesökt "hästturismdestination".

Om projektet

Syftet var att mobilisera och utveckla hästturismen i sydöstra Skåne – att inventera, sammanföra, samverka och gemensamt prova nya metoder för affärsutveckling, paketering, marknadsföring och försäljning av hållbar hästturism.

Aktiviteter

I projektet genomfördes ett flertal utbildningar och frukostmöten för hästföretagare på olika teman som exempelvis ridleder, lagar, regler, avtal, stöd och bidrag. En utbildning fokuserade helt på hur hästföretagarna kan få en mer affärsmässig verksamhet som bär sig rent ekonomiskt och bland föreläsarna fanns Rhys Evans, doktor i Hästekonomi på lantbruksuniversitetet i Bergen, som även höll i en workshop tillsammans med deltagarna.

Resultat

Varje träff samlade i snitt 30 hästföretagare som, förutom att lära känna och nätverka med varandra, fick möjlighet att knyta viktiga kontakter med kommunrepresentanter, tjänstepersoner på Länsstyrelsen med flera. Detta ledde till många nya samarbeten hästföretagarna emellan och skapade en förståelse för varandras verksamheter. Ett frukostmöte resulterade i Hästrundan – Österlen och grannar, ett event som efter premiärsuccén försommaren 2018 nu är ett återkommande årligt evenemang.

Projektet fick mycket positiv uppmärksamhet och blev omskrivet i både lokaltidningar och nationella hästmagasin. Projektledarna var även och pratade om projektet på regeringskansliet i Stockholm.

Efter projektets slut kunde man tydligt se att antalet startande på hästtävlingar som arrangerade av Skånes Ridsportförbund hade ökat och att många ryttare från klubbar, som vanligtvis inte brukar tävla i Skåne, deltog.

Projektet bidrog också till att politiker och tjänstepersoner i sydöstra Skåne fick upp ögonen för hästturismen.

FOTO: KULTUREN I LUND

FÖRSTUDIE HANTVERKSKOMPETENS

PROJEKTFAKTA

Journalnummer	2016-6597
Projektnamn i ansökan	Förstudie Hantverkskompetens
Projektagare	Sjöbo kommun
Samarbetspartners	Sjöbo Vuxenutbildning, BEVIS – Byggnadsvård i Skåne samt företag i Skåneregionen med en inriktning mot byggnadsvård
Projektperiod	2016-10 – 2017-12
Fond	Jordbruksfonden för landsbygdsutveckling
Insatsområde	Närproducerat och nya lokala marknader
Information	www.sjobo.se

STYRELSENS BEDÖMNING

Beslutsdatum	2016-12-07
Urvalskriterier	216 poäng

Styrelsens motivering: Projektets syfte är att bevara hotad kompetens genom att undersöka möjligheterna att skapa en yrkesutbildning vilket går helt i linje med den lokala utvecklingsstrategin. Projektet bidrar till att uppfylla målen i Landsbygdsprogrammet genom att främja kunskapsöverföring och innovation på landsbygden.

FINANSIERING (kr)

	Budget	Utfall
Projektsöd från EU-fond	258 296	211 160
Offentligt stöd från LAG	127 221	104 004
Total finansiering	385 517	315 164

IDEELLA INSATSER (kr)

Ideellt arbete	48 400	19 866
----------------	--------	--------

INDIKATORER

	Förväntat målvärde	Uppnått målvärde
--	-----------------------	---------------------

Insatsområde 1: Närproducerat och nya lokala marknader

Antal samarbeten	1	1
Antal insatser som syftar till att bevara hotad kompetens i området	2	2

FOTO: KLAUS POST/FREEIMAGES.COM

Vi måste tillvarata värdefull kompetens kring traditionella metoder för att restaurera gamla byggnader med ett kulturhistoriskt värde.

Om projektet

Syftet var att skapa en förstudie kring kompetensförsörjning inom byggnadshantverk i sydöstra Skåne då dessa värdefulla kompetenser riskerar att försvinna.

Utbildningsläget för det traditionella bygghantverket har hamnat i kläm i det svenska utbildningssystemet då byggutbildningarna satsar nästan fullt ut på nyproduktion och hantverksutbildningarna satsar mer på småhantverk. Traderad kunskap om både material och tekniker håller på att gå förlorad och huvudsyftet med förstudien var därför att utreda möjligheten att starta en specialiserad utbildning med fokus på traditionella hantverks- och byggmetoder (byggnadsvård).

Aktiviteter

Projektet initierade flertalet samarbeten mellan planerare, utbildningsanordnare, byggbranschen och fastighetsägare.

Projektet använde följande tre metoder för att besvara förstudiens frågeställningar:

1. Informationssökning och sammanställning av befintliga studier, prognoser och rapporter.
2. Enkäter till målgrupperna – hantverkare, studenter och fastighetsägare.
3. Uppföljnings- och dialogmöten (lokalt) med hantverkare.

Resultat

Projektets aktiviteter resulterade i en rapport, som var tänkt att ligga till grund för att kunna skapa en eller flera eftergymnasiala utbildningar i leaderområdet. Vid projektets slut startades utbildningen Hantverkslärling inom kulturhistorisk byggnadsteknik på Sjöbo Vuxenutbildning.

FOTO: MUST SM

MUST-SM I KIVIK

PROJEKTFAKTA

Journalnummer	2016-6565
Projektnamn i ansökan	Must-SM i Kivik
Projektagare	Svenska mustrier
Samarbetspartners	Simrishamns kommun, Eva Allé, TasteCelebrations, Grevlunda Mathantverk, Ulriksdals Trädgård, Äppelmarknaden, Kiviks Musteri, Ola Glans ljud, Lundbergs el
Projektperiod	2017-06 – 2018-12
Fond	Jordbruksfonden för landsbygdsutveckling
Insatsområde	Närproducerat och nya lokala marknader
Information	www.must-sm.se

STYRELSENS BEDÖMNING

Beslutsdatum	2016-12-07
Urvalskriterier	310 poäng

Styrelsens motivering: Projektets syfte är att höja äppelmustens status som fest- och måltidsdryck lokalt, regionalt och nationellt, främja tillverkning, försäljning och användning av kvalitetsmust, stödja samverkan mellan företag samt gynna besöksnäringen på Österlen med fokus på den lokala äppel- och mustnäringen. Projektets syfte är också att arrangera workshops för gymnasie studenter, befintliga odlare och butiker, restauranger och dryckesbranschen. Projektet bidrar till lokal förädling och produktutveckling, samverkan för utveckling av nya lokala marknader samt workshops för kompetensöverföring och kompetenshöjande insatser. Vidare bidrar projektet till ekonomisk utveckling på landsbygden vilket är det grundläggande målet för Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling. Projektet bidrar också till företagsutveckling och stärkt konkurrenskraft.

FINANSIERING (kr)

	Budget	Utfall
Projektstöd från EU-fond	741 824	704 850
Offentligt stöd från LAG	365 376	348 981
Privat finansiering (intäkter)	49 250	50 726
Total finansiering	1 156 450	1 104 557

IDEELLA INSATSER (kr)

Ideellt arbete	348 727	394 790
Ideella resurser	36 500	40 000

INDIKATORER

	Förväntat målvärde	Uppnått målvärde
--	-----------------------	---------------------

Insatsområde 1: Närproducerat och nya lokala marknader

Antal företagsutvecklingsprojekt	1	1
Antal samarbeten	24	57
Antal arrangerade utbildningar	7	12
Antal deltagare som genomfört kompetenshöjande åtgärder	150	1 782
Antal nyskapade arbetstillfällen	0	3
Antal nya produkter och tjänster	11	23
Antal skapade företag	0	2
Antal insatser som syftar till att bevara hotad kompetens i området	0	2
Antal projektagare som efter projektet känner ökad framtidstro	1	1

FOTO: MUST SM

Som äppelodlare eller mustare är man väldigt nära basnäringen och kanske inte alltid så marknadsorienterad. Must-SM innebar ett första steg in i den världen och man började tänka mer på förpackning, marknadsföring och sådana saker.

Om projektet

Syftet var att utveckla och under två år genomföra ett unikt event med koppling till äppelodling och framväxande musterinäring i hjärtat av svensk äppelodling på Österlen – Svenska mästerskapen i Äppelmust i Kivik.

Målet var att höja äppelmustens status och bidra till ökad lönsamhet hos musterier, nyetablering och ökad besöksnäring.

Aktiviteter

Must-SM arrangerades under 2017 och 2018 och lockade 43 deltagande musterier från hela landet som tillsammans tävlade med 140 olika muster och hade 600 besökare.

En namnkunnig jury testade musterna i blindo och utsåg vinnare i fem olika kategorier. Juryn lämnade också skriftlig feedback till deltagande musterier, för att dessa ska kunna förfinas och utveckla sina produkter.

Besökarna tilldelades information om samtliga produkter och i entréavgiften ingick mustprovning, mustskola, guidad äppelsafari bland äppelodlingar samt smakprov på hur äppelmust kan användas i mat.

Besökarna fick även utse ”Publikens val” genom att provsmaka sig igenom utställarnas produkter och därefter rösta.

Under projektet arrangerades även seminarium för äppelodlare och elever från Bollerups lantbruksgymnasium.

Resultat

Projektet bidrog till ett flertal nya medlemmar i Svenska Musterier och en större samverkan medlemmarna emellan. Men också till en ökad kunskap om svensk äppelmust bland branschfolk inom mat och dryck, samt en ökad kunskap bland odlare och mustaktörer om marknadsföring.

Must-SM rönt uppmärksamhet i media och bidrog till en ökad kännedom om äppelmust, samt en tydlig ökning i försäljningen av de produkter som vunnit sin klass.

Genom projektet etablerade Svenska Musterier nya kontakter och samarbeten som påverkat branschen på ett långsiktigt och positivt sätt.

FOTO: JULIA FALKMAN

NÖTODLING ÖSTERLEN

PROJEKTFAKTA

Journalnummer	2017-1126
Projektnamn i ansökan	Jona Elfdahl
Projektagare	Jona Elfdahl, enskild firma
Samarbetspartners	Gylleboverket, Holma Folkhögskola
Projektperiod	2018-04 – 2019-09
Fond	Jordbruksfonden för landsbygdsutveckling
Insatsområde	Närproducerat och nya lokala marknader
Information	www.jonaelfdahl.com

STYRELSENS BEDÖMNING

Beslutsdatum	2017-06-07
Urvalskriterier	247 poäng

Styrelsens motivering: LAG anser att projektet är intressant och nytänkande då metodiken inte är prövad i Sverige innan och att det är en ny unik produkt (nötter) som ska produceras i leaderområdet. Vidare anser LAG att projektet kan bidra till lokal kunskapsspridning kring hur nötodling och hållbar kultivering kan se ut, vilket kan öka intresset för lokalt odlade nötter.

FINANSIERING (kr)

	Budget	Utfall
Projektstöd från EU-fond	200 000	196 342
Privat finansiering	167 692	165 486
Total finansiering	367 692	361 828

IDEELLA INSATSER (kr)

Ideellt arbete	172 000	132 000
Ideella resurser	0	40 000

INDIKATORER

Insatsområde 1: Närproducerat och nya lokala marknader

	Förväntat målvärde	Uppnått målvärde
Antal nya testade marknader	1	1
Antal arrangerade utbildningar	4	4
Antal deltagare som genomfört kompetenshöjande åtgärder	150	155
Antal företagsutvecklingsprojekt	1	1
Antal nya produkter och tjänster	1	1
Antal samarbeten	3	2
Antal nyskapade arbetstillfällen	0,5	0

FOTO: JULIA FALKMAN

Nötodlingen i Lilla Skräddaröd på Österlen går i bräschen för mer hållbara odlingsmetoder och har bidragit till att exotifiera Österlen genom att visa att det går att odla nötter här.

Om projektet

Syftet var att anlägga en skolträdgård för holistisk provodling av nötter i Lilla Skräddaröd på Österlen. Man ville etablera ett trettiotal träd med mandel, valnöt och äkta kastanj.

Projektet syftade också till att skapa ett större intresse och en större kunskap kring skogsträdgårdsodling, ett odlingsystem som efterliknar skogens naturliga ekosystem och därmed anses mer hållbart.

Aktiviteter

Projektgruppen ympade och planterade nötträd, men också stödväxter. En damm grävdes fram och man gjorde så att allt regnvatten från taken kan gå direkt till dammen. Man eldade 20 kubik med biokol för att få rent och klart vatten till en reningsdamm, en så kallad rotzon, för växterna att växa i.

Vidare så byggde man en parkering för att öka tillgängligheten vid kursverksamhet.

Under projekttiden arrangerades, i samarbete med Gylleboverket och Holma folkhögskola, en rad utbildningar, studiebesök och skogsträdgårdsvandringar som lockade närmare 200 personer.

Resultat

Under projekttiden planterades ett hundratal nötträd på Lilla Skräddaröd och samtliga träd överlevde den mycket torra sommaren 2018. Projektet uppnådde sitt mål – att skapa en storskalig provodling av nötter i ett odlingsystem som efterliknar skogens naturliga ekosystem.

Nötodlingen har väckt stort intresse i hela Europa och efter projekts slut har man fortsatt med kompetenshöjande aktiviteter i skolträdgården.

FOTO: TORBJÖRN LAGERWALL

FÄRSK FISK – FRÅN HAV TILL BORD

PROJEKTFAKTA

Journalnummer	2017-3575
Projektnamn i ansökan	Utveckling av fiskenäringen i södra Östersjön
Projektägare	Skånes Livsmedelsakademi
Samarbetspartners	Marint centrum i Simrishamn, Regional Matkultur Skåne, Innovationscenter för landsbygden, Lunds universitet, Landsbygdsnätverkets tematiska arbetsgrupp för fiske och vattenbruk, Länsstyrelsen Skåne
Projektperiod	2018-10 – 2020-07
Fond	Havs- och fiskerifonden
Insatsområde	Närproducerat och nya lokala marknader
Information	www.livsmedelsakademin.se

STYRELSENS BEDÖMNING

Beslutsdatum	2017-11-30
Urvalskriterier	366 poäng

Styrelsens motivering: LAG och AU Fiske anser att projektet ligger i linje med vår lokala utvecklingsstrategi med insatser som bidrar till att utveckla och bevara det lokala fisket.

FINANSIERING (kr)

	Budget	Utfall
Projektstöd från EU-fond	2 236 294	2 181 549
Offentligt stöd från LAG	1 101 458	1 074 494
Total finansiering	3 337 752	3 256 043

IDEELLA INSATSER (kr)

Ideellt arbete	990 000	441 100
----------------	---------	---------

INDIKATORER

Insatsområde 1: Närproducerat och nya lokala marknader

	Förväntat målvärde	Uppnått målvärde
Antal nya produkter och tjänster	8	10
Antal samarbeten	5	6
Antal bevarade arbetstillfällen (inom fisket)	4	0
Antal nya metoder och system för kompetensöverföring inom fisket	2	6
Antal arrangerade utbildningar	8	5
Antal deltagare som genomfört kompetenshöjande åtgärder	35	443
Antal diversifieringsprojekt	1	1
Antal skapade företag	1	0
Antal nyskapade arbetstillfällen	1	0

Vi har lyft in lokal fisk i sammanhang där livsmedelsnäringen träffas, där fisken och fisket inte brukar finnas representerade. Genom att jämställa fisk med annan lokal mat har vi medvetandegjort kopplingen och likheterna mellan kustnära fiske och lokala jordbruk.

Om projektet

Syftet var att bidra till utvecklingen av en mer hållbar och konkurrenskraftig fiskenäring genom att arbeta för ökad efterfrågan på lokalt fångad fisk från det kustnära fisket. Detta då man såg att den lokala fiskenäringen i Skåne var hotad och lönsamheten var låg. Framförallt ville man öka kunskapen om det kustnära fisket, bygga långsiktiga nätverk mellan aktörer inom näringen och ge näringen verktyg att själva utveckla sina verksamheter.

Aktiviteter

Målgrupperna i projektet var flera; fiskare, handlare och butiksmedarbetare, krögare och kockar från både restaurangnäringen och offentliga kök, politiker och tjänstemän samt företrädare för myndigheter och andra organisationer som arbetar med fiskenäringen eller med lokal mat och dryck. Genom projektets aktiviteter kunde man erbjuda en neutral plattform där alla dessa personer från fiskenäring och marknad kunde träffas för att diskutera och lära sig om den andres behov och möjligheter.

För att skapa engagemang, uppmäna till dialog och nya idéer valde projektgruppen att arbeta tematiskt med frågor som flera målgrupper fann intressanta. Under projektperioden arrangerades bland annat workshopen "Varifrån kommer fisken?", seminariet "Myter om fisken, fisket och fiskaren" och kursen "En väg till lönsamt företagande".

Projektet deltog även i evenemang såsom Livsmedelsakademins dag, Knytkalaset, Food Jam och konferensen Östersjöfiske2020 och lyfte där den lokalt fångade fisken.

Resultat

Projektet bidrog till en ökad affärsmässig medvetenhet och ett entreprenöriellt tankesätt bland de lokala fiskeföretagen. Man medverkade till nyetablerade kontakter och en starkare koppling mellan fiskenäring och aktörer på marknaden. Diskussioner som startade under projektet har lett till nya samarbeten. Man har även sett ett ökat antal försäljningsställen för lokalt fångad fisk samt nya innovativa direktförsäljningskanaler. Till exempel så började flera butiker och restauranger att erbjuda fisk med lokalt ursprung och en deltidsfiskare började att sälja fisk i en REKO-ring med stor framgång.

Projektgruppen tog fram informationsblad, karta med fiskeplatser, filmer, ett magasin och pressmeddelanden som publicerades. Allt för att förmedla en positiv och flerdimensionell bild av det skånska kustfisket och för att öka intresset och efterfrågan på lokal fisk, även efter projektets slut.

Nätverket som bildades under projektiden lever vidare bland annat genom en Facebook-grupp som det fortsätter att tillkomma nya medlemmar i med jämna mellanrum.

FOTO: LIVSMEDELSAKADEMIN

FOTO: MATTHEW BOWDEN/FREEIMAGES.COM

FXH – FUTURE EXPERIENCE HUB

PROJEKTFAKTA

Journalnummer	2017-2099
Projektnamn i ansökan	YINK – Ystad Inkubator
Projektagare	Sydostkraft
Samarbetspartners	Ystads kommun, Tillväxt Syd, Nyföretagarcentrum, Innovationscenter för landsbygden, Sparbanken Syd, Sparbanken Skåne med flera
Projektperiod	2018-02 – 2020-04
Fond	Regionala utvecklingsfonden
Insatsområde	Närproducerat och nya lokala marknader
Information	www.fxhub.se

STYRELSENS BEDÖMNING

Beslutsdatum	2017-09-27
Urvalskriterier	226 poäng

Styrelsens motivering: LAG anser att projektet bidrar till stärkt entreprenörskap och företagande genom att projektet involverar brett med företag och organisationer. Förstudien skapar förutsättningar för att en ny marknad testas. Digital turism är i ett väldigt tidigt utvecklingsskede där system och metoder för kompetensöverföring behövs.

FINANSIERING (kr)

	Budget	Utfall
Projektstöd från EU-fond	200 850	199 967
Offentligt stöd från LAG	100 425	99 984
Total finansiering	301 275	299 951

IDEELLA INSATSER (kr)

Ideellt arbete	124 960	135 960
----------------	---------	---------

INDIKATORER

	Förväntat målvärde	Uppnått målvärde
--	-----------------------	---------------------

Insatsområde 1: Närproducerat och nya lokala marknader

Antal företag i samarbeten	10	17
----------------------------	----	----

Insatsområde 2: Kommunikation och tillgänglighet

Antal organisationer som får stöd	1	1
Antal företagsutvecklingsprojekt	1	1

Många väljer att pendla till västra Skåne för att arbeta i de digitala näringarna istället för att starta nya högteknologiska eller digitala företag i sydöstra Skåne. Vilka alternativ finns för att ändra på det?

Om projektet

Syftet var att undersöka förutsättningarna för att skapa en verksamhet för att främja innovation, teknik och entreprenörskap i sydöstra Skåne. Idén till denna förstudie genererades i frågan om varför det finns så få digitala entreprenörer, företag och arbetsplatser i sydöstra Skåne som arbetar med modern teknologi som IT, mjukvaruutveckling, Artificial Intelligence, Virtual Reality, molnbaserade tjänster. De digitala hubbar som finns ligger på västra sidan av Skåne, framförallt i Malmö och Lund, men också i viss mån i Helsingborg. Visionen var ett kluster, en inkubator och/eller ett innovationscentra för digitalisering där människor kan mötas, utmanas, utbyta erfarenheter och kompetenser och utveckla sina idéer till nya spännande och livskraftiga företag med hela världen som marknad.

Aktiviteter

Projektgruppen arbetade främst med research och tittade på nuläge och befintliga behov, gjorde en omvärldsanalys, undersökte långsiktiga finansieringsmöjligheter, diskuterade upplägg, regler och krav för en inkubator samt såg över vilken typ av events och fortbildningar som kan vara av intresse. Projektgruppen träffade bland andra näringslivskontoren i Simrishamns, Sjöbo, Skurup, Tomelilla och Ystads kommun samt företrädare från Ystad Gymnasium, Tourism in Skåne, Capgemini, Media Evolution, Geometra Software, By Kragh, Pixelbruket, Innovation Skåne, MINC, Frobbit med flera.

Resultat

Projektet resulterade i en slutrapport med projektgruppens rekommendationer. Här sammanfattades den research som genomförts, de intervjuer och samtal som gjorts med företrädare för ovanstående företag, myndigheter och organisationer samt en rad konceptidéer som sedan värderats utifrån olika framgångsfaktorer. Det koncept som ansågs vara det bästa har utvecklats och beskrivits, hur en sådan verksamhet bör organiseras, finansieras, resursättas och drivas.

FOTO: HÅKAN DENNERSTEN

FOTO: JACOB GUSTAFSSON

FOTO: MARKUS SPISKE/UNSPLASH

FOTO: ANNA BROSTRÖM

YALLA SJÖBO

PROJEKTFAKTA

Journalnummer	2016-2837
Projektnamn i ansökan	Yalla Sjöbo - en inkluderande arbetsplats att mötas på
Projektägare	Yalla Sjöbo
Samarbetspartners	Yalla Trappan, ABF Österlen, Sjöbo kommun, Arbetsförmedlingen, Svenska kyrkan, Centrumkyrkan, Lions International, Torna Hällestad Lanthandel, Vombs Kaffestuga, Nixi's Textilverkstad, Sjöbo Gästis, Ica Kvantum i Sjöbo, Ica Malmborgs i Lund, Buhres Fisk, Skillinge teater, Saedéns Chokladhus, Gourmet Hörnan, Glassmakeriet, Rädda Barnen i Sjöbo, Solvalla Bygdgård, Sjöbo folkets Hus och Park med flera
Projektperiod	2016-12 – 2019-09
Fond	Jordbruksfonden för landsbygdsutveckling
Insatsområde	Kommunikation och tillgänglighet
Information	www.yallasjobo.se

STYRELSENS BEDÖMNING

Beslutsdatum	2016-06-15
Urvalskriterier	276 poäng

Styrelsens motivering: Projektet syfte är att skapa förutsättningar för att integrera nya svenskar i samhället och att skapa en mötesplats för utbyte av kunskaper och erfarenheter vilket går väl i linje med den lokala utvecklingsstrategins mål. [...] Projektets insatser, skapandet av nya företag, arbetstillfällen, produkter och tjänster samt social utveckling med fokus på främjande av integration, kommer att bidra till att uppfylla målen i Landsbygdsprogrammet och därmed finansieras projektet av Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling.

FINANSIERING (kr)

	Budget	Utfall
Projektstöd från EU-fond	1 589 011	1 381 629
Offentligt stöd från LAG	562 647	400 628
Övrigt offentligt stöd	220 000	589 403
Privat finansiering (intäkter)	415 464	358 050
Total finansiering	2 787 122	2 729 710

IDEELLA INSATSER (kr)

Ideellt arbete	686 140	1 265 210
Ideella resurser	25 000	29 700

INDIKATORER

	Förväntat målvärde	Uppnått målvärde
<i>Insatsområde 2: Kommunikation och tillgänglighet</i>		
Antal arrangerade utbildningar	3	3
Antal deltagare som genomfört kompetenshöjande åtgärder	7	8
Antal unga och nya svenskar som drivit projekt	5	5
Antal aktiviteter som gynnar inkludering av unga och nya svenskar	12	12
Antal nya fysiska mötesplatser och utveckling av befintliga	1	1
Antal deltagare inom målgruppen för nya svenskar	25	27
Antal skapade företag	1	1
Antal nyskapade arbetstillfällen	1	1
Antal nya produkter och tjänster	20	20

Vi har lärt oss av varandra; om olika länders matkulturella ritualer, traditioner och tillagningssätt i köket och om nya råvaror och smak-kombinationer. Vi vet att nyfikenheten kring ny matkultur inte är mättad i Skåne, det dyker upp nya kunder hela tiden.

Om projektet

Syftet var att etablera en arbets- och mötesplats för integrering av nyanlända i svenskt samhälle och arbetsliv genom en affärsverksamhet med fokus på mat och textilt hantverk. En verksamhet som skulle fungera både som en inkluderande arbetsplats och en mötesplats för människor med olika bakgrund – en plats för kreativitet, goda möten, sysselsättning, utbildning och personlig utveckling.

Aktiviteter

Mat och textilt hantverk från hela världen var centralt i projektets affärsverksamhet och man arbetade med catering för små och stora sällskap, skraddarsydda matlagningskurser för privatpersoner och företag, leverans till butiker och caféer samt utveckling av nya recept i samarbete med lokala producenter.

Samtliga projektdeltagare utbildades i livsmedelshygien och arbetade med produktutveckling. Parallellt arbetade deltagarna i projektet gemensamt med vision och mål för Yalla Sjöbos framtida verksamhet. Deltagarna hade individuella och regelbundna avstämningar och diskussioner kring personlig utveckling och framtida möjligheter. Del-

tagarna fortbildades kontinuerligt i det svenska språket, demokrati- och föreningskunskap, datorkunskap, livsmedelshandtering, marknadsföring och affärsutveckling.

Resultat

Totalt arbetade 14 medarbetare och/eller styrelseledamöter tillsammans med att genomföra projektet, i rollerna som projekt- och arbetsledning, medarbetare och styrgrupp. Under projektets gång fick åtta personer inkomst, praktik, arbetsträning och/eller arbetslivserfarenhet genom anställningar eller praktikplatser. Vid projektets slut höll företaget fyra personer sysselsatta på deltid. Projektet resulterade i ett socialt företag som står på två ben: affärsverksamhet och utbildning.

Under projekttiden utvecklade Yalla Sjöbo 20 nya produkter, arrangerade flertalet matlagningskurser, serverade mat åt ungefär 4000 personer, sålde sina produkter på skånska marknader och mässor, startade en maträttsbutik, en webbutik samt en kreativ ateljé och tog även tagit fram en mobil butikslösning.

FOTO: JONATHAN MOGENSEN

FOTO: ARNE AXELSSON

SOLLVALLA BYGDEGÅRD I RÖRELSE TILL VARDAG OCH FEST

PROJEKTFAKTA

Journalnummer	2019-2691
Projektnamn i ansökan	Södra Färs Bygdegårdsförening, Sollvalla Bygdegård, i rörelse till vardag och fest. Var dag i balans för alla genom natur, kultur och rörelse!
Projektägare	Södra Färs Bygdegårdsförening, Sollvalla Bygdegård
Samarbetspartners	Bygdegårdarnas Riksförbund, Villervalla förskola, Sjöbo kommun, Civilförsvärsförbundet samt Friluftsrådet i Sjöbo
Projektperiod	2020-04 – 2021-06
Fond	Jordbruksfonden för landsbygdsutveckling
Insatsområde	Kommunikation och tillgänglighet
Information	www.bygdegardarna.se/sollvalla

STYRELSENS BEDÖMNING

Beslutsdatum	2019-08-28
Urvalskriterier	203 poäng

Styrelsens motivering: Projektet kan leda till en gränsöverskridande mötesplats och vill med bl.a. guidade turer och kunskapsspridning skapa ett samförstånd mellan de som vistas i miljön att ta hand om den på bästa sätt. En utomhusscen med möjligheter till olika kulturella event kan locka fler målgrupper till mötesplatsen.

FINANSIERING (kr)

	Budget	Utfall
Projektstöd från EU-fond	572 571	524 519
Offentligt stöd från LAG	282 013	258 345
Total finansiering	854 584	782 864

IDEELLA INSATSER (kr)

Ideellt arbete	1 122 000	147 510
Ideella resurser	0	0

INDIKATORER

	Förväntat målvärde	Uppnått målvärde
<i>Insatsområde 2: Kommunikation och tillgänglighet</i>		
Antal aktiviteter som gynnar inkludering av unga och nya svenskar	10	12
Antal nya fysiska mötesplatser och utveckling av befintliga	1	1
Antal tillgänglighetsprojekt	1	1
Antal organisationer som får stöd	1	1

Insatsområde 3: Naturvärden och grön och blå tillväxt

Antal aktiviteter som syftar till att öka kunskap om naturen	3	3
Antal deltagare som genomfört kompetenshöjande åtgärder	30	38

FOTO: ARNE AXELSSON

Flera och nya insatser för natur, kultur och rörelse bidrar till en förbättrad folkhälsa.

Om projektet

Syftet var att utveckla verksamheten på tätortsnära Solvalla bygdegård då man ville göra platsen mer attraktiv, anpassad och inbjudande för fler målgrupper. Projektet skulle bidra till att utöka utbudet av kultur- och naturaktiviteter samt fysisk aktivitet för personer i alla åldrar. Målet var att kunna vara en aktiv del i det nationella folkhälsoarbetet samt att underlätta för fysiska möten mellan olika generationer och kulturer.

Aktiviteter

Utemiljön förbättrades stegvis under projektet och med hjälp av föreningsmedlemmar och lokala hantverkare färdigställdes hitta-vilse-stig, balansbana, informationspanel om allemansrätten, utomhusscen med terrass, grillplats med sittplatser samt handikappanpassad utomhustoalett.

Alla investeringar och byggnationer skedde i samråd mellan föreningens styrelse och förskolan Villervalla, Civilförsvarsförbundet Sjöbo, Friluftsförbundet Sjöbo och Sjöbo kommuns folkhälsostrateg.

Löpande skickades projektgruppen ut information om parkens färdigställande och aktiviteter. Till ovanstående

organisationer men också till socialpsykiatri i Sjöbo och lokalpressen, som höll allmänheten informerad genom en rad inspirerande artiklar.

Slutligen arrangerade man en invigning med fika och musikunderhållning.

Resultat

Projektet har stärkt Solvalla Bygdegårds roll både som mötesplats, kulturarena och folkhälsoinspiratör och parken är nu öppen för alla året om. Invånarna i området har getts ökade möjligheter att förbättra sin hälsa, oavsett ålder, bakgrund, ekonomi, funktionsvariation etc. Fysiska möten mellan generationer och kulturer har också ökat, och eftersom pandemin medförde ett ökat behov av mötesplatser utomhus fick Solvalla lite extra draghjälp. Projektet har även bidragit till fler aktiviteter i parken och att öka besökarnas kunskaper om naturen och allemansrätten.

Solvalla var redan innan projektet prisbelönade som en av Sveriges mest tillgängliga bygdegårdar. Efter projektet är nu även utemiljöerna tillgängliga och Solvalla fortsätter att inspirera andra bygdegårdar i Sverige.

FOTO: ARNE AXELSSON

FOTO: CECILIA HENRIKSON

HÅLLBART HÄSTFÖRETAGANDE I SYDÖSTRA SKÅNE

PROJEKTFAKTA

Journalnummer	2018-3721
Projektnamn i ansökan	Hållbart hästföretagande i sydöstra Skåne
Projektagare	Sjöbo kommun
Samarbetspartners	Simrishamns, Tomelilla och Ystads kommun, Skånes Ridsportförbund, Region Skåne, Föreningen Hästrundan, Hästen i Skåne, LRF, Hushållningssällskapet, Häst i Sydost och Equi Tours
Projektperiod	2019-02 – 2021-01
Fond	Regionala utvecklingsfonden
Insatsområde	Kommunikation och tillgänglighet
Information	www.destinationhast.se

STYRELSENS BEDÖMNING

Beslutsdatum	2018-11-26
Urvalskriterier	351 poäng

Styrelsens motivering: Styrelsen anser att en utvecklande hästnäring med företagsfokus bidrar till en attraktiv och konkurrenskraftig landsbygd. Projektet bidrar till att uppnå detta genom att ta ett bredare grepp om hästnäringen och kompetenshöjande åtgärder för företag och entreprenörer.

FINANSIERING (kr)	Budget	Utfall
Projektsöd från EU-fond	1 005 000	1 004 805
Offentligt stöd från LAG	495 000	494 904
Total finansiering	1 500 000	1 499 709

IDEELLA INSATSER (kr)

Ideellt arbete	450 000	600 820
----------------	---------	---------

INDIKATORER	Förväntat målvärde	Uppnått målvärde
-------------	--------------------	------------------

Insatsområde 2: Kommunikation och tillgänglighet

Antal arrangerade utbildningar	4	3
Antal deltagare som genomfört kompetenshöjande åtgärder	90	151
Antal nyskapade arbetstillfällen	3	17
Antal företag som får stöd	30	61
Antal organisationer som får stöd	4	11
Antal nya produkter och tjänster	5	15
Antal företagsutvecklingsprojekt	1	1
Antal nystartade företag (små och medelstora företag)	4	8

FOTO: JULIA FALKMAN

En vassare hästnäring bidrar till en hållbar tillväxt i sydöstra Skåne med fler arbetstillfällen, fler bofasta, fler året-runt-besökare och ett större utbud av fritidsaktiviteter.

Om projektet

Syftet med detta projekt, som var en fortsättning på lederprojektet *Destination Hästturism Sydöstra Skåne*, var att få flera mindre företag och hobbyföretag att växa, bli affärsmässiga och mer lönsamma. Det tidigare projektet fokuserade på turistföretagare inom hästnäringen, men i detta projekt var alla företagare som på något sätt kan locka hit hästintresserade inkluderade. Målet var att stärka hästnäringen som helhet och att öka utbudet och kvalitén på tjänster till och för hästar och dess ägare, under hela året.

Aktiviteter

Projektet inleddes med en uppstartsträff där hästaktörer bjöds in för att inventera behovet av kunskap och stöd. Utifrån detta tog man fram en plan för utbildningar, nätverksträffar och coachning, bland annat på teman som bed & box, samarbete och ökad lönsamhet, hästjuridik samt hållbarhet, företagande och ekonomi. Pandemin gjorde att man under 2020 tyvärr fick ställa in ett par träffar och istället genomföra mer individuell coachning. I den individuella coachningen efterfrågade aktörerna stöd bland annat kring digitala medier, marknadsföring, priskalkylering och paketering.

För att marknadsföra regionen på ett positivt och resurseffektivt sätt lät man producera en 20 minuter lång film där tittaren får möta hästprofiler och hästföretagare i regionen som berättar om varför de valt just sydöstra Skåne som sin plats i hästlivet och varför man ska söka sig hit både för semester och boende. Projektets slutseminarie genomfördes digitalt i november 2020 då man också hade premiär för filmen.

Resultat

Projektet bidrog till en gemenskap och ett starkt nätverk inom hästnäringen i sydöstra Skåne. Nya samarbeten över gränserna utvecklades, även kring anläggningar och tjänst- och produktpaketering. Genom kontinuerligt marknadsföringsarbete, Hästrundans dragningskraft och uppmärksamhet samt med filmens hjälp stärktes regionens position som en tydlig hästdestination ytterligare.

Både kvalitet och utbud ökade generellt med hjälp av kompetensutveckling och coachning. Paket av produkter, tjänster och naturupplevelser skapades och såldes genom återförsäljare och researrangörer. Deltagande företag förbättrade sin närvaro på nätet och fick bättre koll på sin digitala helhet. De fick dessutom en bättre kunskap i företagandet med rätt prissättning samt bra merförsäljning och bredd.

FOTO: REBECCA WALLIN

FRÅN SFI TILL ARBETE

PROJEKTFAKTA

Journalnummer	2018-313
Projektnamn i ansökan	Från SFI till arbete – utbildning, matchning och coaching
Projektägare	Föreningen Talenterna
Samarbetspartners	Hyllie Park Folkhögskola, Skillinge Missionshus, Skillinge Företagarförening, Hushållningssällskapet, Lantbrukarnas Riksförbund
Projektperiod	2018-08 – 2020-08
Fond	Socialfonden
Insatsområde	Kommunikation och tillgänglighet
Information	www.talenterna.se

STYRELSENS BEDÖMNING

Beslutsdatum	2018-03-19
Urvalskriterier	300 poäng

Styrelsens motivering: LAG anser att projektet ligger helt i linje med vår lokala utvecklingsstrategi då insatserna bidrar till inkludering som i sin tur leder till ökad social hållbarhet i samhället samt förhöjd livskvalité för deltagarna. Projektets kompetenshöjande åtgärder ökar deltagarnas chanser till arbete.

FINANSIERING (kr)

	Budget	Utfall
Projektstöd från EU-fond	1 788 298	1 788 298
Offentligt stöd från LAG	503 763	504 801
Övrigt offentligt stöd	377 040	376 002
Total finansiering	2 669 101	2 669 101

IDEELLA INSATSER (kr)

Ideellt arbete	762 300	358 985
----------------	---------	---------

INDIKATORER

	Förväntat målvärde	Uppnått målvärde
<i>Insatsområde 2: Kommunikation och tillgänglighet</i>		
Antal organisationer som får stöd	2	1
Antal deltagare i projekt	60	60
Antal arbetslösa deltagare och långtidsarbetslösa som är i sysselsättning, inkl. egenföretagare, efter avslutad åtgärd	17	69
Antal insatser som bidrar till ökat antal invånare med eftergymnasial utbildning	2	2
Antal arrangerade utbildningar	12	12
Antal anställda, inkl. egenföretagare, med förbättrad arbetsmarknadssituation	34	36
Antal deltagare inom målgrupper för nya svenskar	40	40
Antal unga deltagare i projekt	20	22
Antal projektägare som efter projektet känner ökad framtidstro	1	1

FOTO: REBECCA WALLIN

Eftersom det på 80- och 90-talet var stora ekonomiska problem i Syrien har många därifrån två eller flera yrkestitlar. Det finns till exempel personer som går att anställa som både ekonom och som målare. Det är ju guld värt för ett litet eller mellanstort företag.

Om projektet

Syftet var att få fler nyanlända i arbete samt att hjälpa arbetsgivare i sydöstra Skåne att rekrytera ny personal. Statistik visar på att många i Sverige får arbete genom relationer och kontaktnätverk, vilket de nyanlända ofta saknar. Därför ville man genom projektet vara en förtroendeingivande länk mellan nyanlända och arbetsgivare för att möjliggöra matchningar som kanske annars aldrig hade ägt rum.

Aktiviteter

120 nyanlända intervjuades och kartlades vad gäller utbildning, språk, intressen, tidigare arbetslivserfarenheter och personliga mål. Samtliga erbjöds utbildningsdagar om hur det är att arbeta i Sverige; att tänka på vid en anställningsintervju, svensk arbetsrätt, samspel mellan chef och medarbetare, sociala koder och kulturskillnader, kommunikation på en arbetsplats osv. Deltagarna hade också tillgång till språkcaféer två gånger i veckan där 10-15 volontärer fanns på plats för att samtala, men också för att rollspela inför kommande anställningsintervjuer.

Parallellt kontaktade projektledarna lokala arbetsgivare och gjorde cirka 100 företagsbesök där man berättade om projektet och möjliga arbetstagare. Man arrangerade även större luncher där företagare och nyanlända kunde träffas.

Vid matchning fick de nyanlända stöd inför, och om de så önskade även under, anställningsintervjun. Projektledarna hjälpte dem att gå igenom anställningsavtalet och med att kontakta Arbetsförmedlingen i de fall arbetsgivaren hade möjlighet att få ekonomiskt stöd. Vid en anställning gjorde man regelbundna uppföljningar med både arbetsgivare och nyanställd för att minimera risken för missförstånd och komplikationer.

Resultat

Under projekttiden fick 69 nyanlända ett arbete varav 17 fick en tillsvidareanställning och övriga fick återkommande säsongsanställningar. Många av anställningarna föregicks av praktik, som också möjliggjordes tack vare projektet. 3 nyanlända fick stöd med att starta eget företag och 21 valde att börja studera efter vägledande coachning med projektledarna. Man hjälpte även nyanlända ungdomar under 18 år att få ett sommarjobb.

En nyanländ person som får ett arbete gör skillnad för fler än sig själv. Även arbetstagarens familj, vänner och släkt påverkas positivt, det ger hopp till andra nyanlända och påskyndar integrationen i samhället i stort. Deltagare som fick ett arbete tack vare projektet vittnade alla om en ökad glädje och självkänsla samt en tillfredsställelse över att kunna försörja sig själv och sin familj.

Tack vare projektet, vilket kunde användas som referensuppdrag, skrev Talenterna efter projektets slut ett avtal med Arbetsförmedlingen om att bedriva tjänsten Stöd och Matchning. Projektet lever alltså vidare i Företaget Hylle Park Talentbyrå AB där man anställt 11 personer och inledningsvis bedriver verksamhet i sydöstra Skåne och i Malmö.

FOTO: JULIA FALKMAN

MARINPEDAGOGISK VERKSAMHET

PROJEKTFAKTA

Journalnummer	2016-6586
Projektnamn i ansökan	Marinpedagogisk verksamhet (MPV) i Ystads kommun
Projektägare	Ystads kommun
Samarbetspartners	Marint kunskapscenter i Malmö, P-dyk AB, SCSC – Swedish coast and sea center, Ystadortens Fiskevårds- och Sportfiskeförening, Lunds universitet, Göteborgs universitet, leaderprojektet Österlens sköna vattendrag
Projektperiod	2017-08 – 2019-05
Fond	Jordbruksfonden för landsbygdsutveckling
Insatsområde	Naturvärden och grön och blå tillväxt
Information	www.ystad.se

STYRELSENS BEDÖMNING

Beslutsdatum	2017-03-01
Urvalskriterier	213 poäng

Styrelsens motivering: LAG anser att projektet ligger helt i linje med vår lokala utvecklingsstrategi med insatser som bidrar till en ökad kunskap och ett ökat intresse för hållbarhetsfrågor och människans påverkan på havet hos barn och unga. Projektet skapar förutsättningar för ett mer hållbart samhälle. Projektet skapar dessutom ett arbetstillfälle.

FINANSIERING (kr)

	Budget	Utfall
Projektstöd från EU-fond	1 093 641	1 073 674
Offentligt stöd från LAG	455 663	447 349
Offentligt stöd från Ystads kommun	82 996	81 475
Total finansiering	1 632 300	1 602 498

IDEELLA INSATSER (kr)

Ideellt arbete	333 900	249 440
Ideella resurser	180 000	162 900

INDIKATORER	Förväntat målvärde	Uppnått målvärde
-------------	-----------------------	---------------------

Insatsområde 3: Naturvärden och grön och blå tillväxt

Antal tillgänglighetsprojekt	1	1
Antal aktiviteter som syftar till att öka kunskap om naturen	15	20
Antal samarbeten med universitet/högskolor	2	2
Antal arrangerade utbildningar	120	161
Antal deltagare som genomfört kompetenshöjande åtgärder	2 400	3 667
Antal nyskapande arbetstillfällen	1	1

FOTO: JULIA FALKMAN

FOTO: JULIA FALKMAN

Elever som kanske inte alltid tycks vara så engagerade i skolan vaknar till liv när de kommer hit. Det blir oftast roligare när det är praktiskt arbete, men det visar också på platsens betydelse för lärandet.

Om projektet

Syftet var att etablera en marinpedagogisk verksamhet med havsnära aktiviteter i Ystad för att öka intresset för en hållbar utveckling av Östersjön bland barn och unga.

Aktiviteter

Projektet tog fram pedagogiska program och skapade kreativa, stimulerande och utmanande lärmiljöer. De pedagogiska programmen handlade om allt ifrån Östersjöns växt- och djurarter, vattnets kretslopp och kusterosion till vad som händer med nederbörden och vad det innebär att vara sportfiskare eller att arbeta som marinbiolog. Genom ett samarbete med Lunds och Göteborgs universitet kunde elevernas provtagningar även användas i forskningssyfte. Parallellt erbjöds samtliga pedagoger i Ystads kommun separat fortbildning i de olika programmen.

Resultat

Under projekttiden deltog cirka 3 200 barn och elever från förskola till gymnasium i någon av de åldersanpassade aktiviteterna. Även klasser från Sjöbo och Simrishamn var inbjudna att delta i programmen och en sommarlovsverksamhet, öppen för alla, lockade totalt 250 deltagare i alla åldrar.

Projektet uppnådde sitt mål – att skapa en verksamhet där barn, unga och pedagoger kan följa havets och strandens olika skeenden på plats. Genom de pedagogiska aktiviteterna ökade man intresset, förståelsen och kunskapen för livet i Östersjön och de ekosystemtjänster vi får från havet. Tack vare projektet fick deltagarna en ökad miljömedvetenhet och en förståelse för vikten av sin egen roll och betydelse för en hållbar utveckling.

Projektet övergick i en permanent verksamhet i Ystads kommun efter beslut i kommunfullmäktige.

FOTO: FÖRSTUDIE SAMVERKAN INVASIVA ARTER

FÖRSTUDIE SAMVERKAN INVASIVA ARTER

PROJEKTFAKTA	
Journalnummer	2018-822
Projektnamn i ansökan	Förstudie samverkan invasiva arter
Projektägare	Ystads kommun
Samarbetspartners	Sjöbo, Tomelilla och Simrishamns kommuner, Länsstyrelsen Skåne, Naturvårdsverket, SLU, Lunds botaniska förening, Sysav, LRF, Högestad & Christinehof Förvaltnings AB samt lokala byalag, vattenråd och naturskyddsföreningar
Projektperiod	2018-09 – 2019-09
Fond	Jordbruksfonden för landsbygdsutveckling
Insatsområde	Naturvärden och grön och blå tillväxt
Information	www.ystad.se
STYRELSENS BEDÖMNING	
Beslutsdatum	2018-06-19
Urvalskriterier	341 poäng

Styrelsens motivering: LAG anser att det är ett innovativt samarbetsprojekt som tar tag i en högaktuell problematik. Projektet gynnar både människor och miljö samt bidrar till en hållbar utveckling.

FINANSIERING (kr)	Budget	Utfall
Projektstöd från EU-fond	260 444	226 126
Offentligt stöd från LAG	128 278	111 375
Total finansiering	388 722	337 501
IDEELLA INSATSER (kr)		
Ideellt arbete	96 800	83 380
Ideella resurser	2 000	4 000
INDIKATORER	Förväntat målvärde	Uppnått målvärde
<i>Insatsområde 3: Naturvärden och grön och blå tillväxt</i>		
Antal miljöprojekt	1	1
Antal insatser som gynnar biologisk mångfald	1	1
Antal samarbeten med universitet/högskolor	1	2
Antal deltagare som genomfört kompetenshöjande åtgärder	120	290

FOTO: ERIK ROSENBLAD

Det anses mycket positivt att kommunerna genom projektet tagit itu med frågan kring invasiva främmande arter, något som efterfrågats under en lång tid.

Om projektet

Syftet var att ta fram ett strategiförslag för hur de fyra kommunerna i sydöstra Skåne skulle kunna samverka för att hantera etablerade invasiva främmande arter i området.

Aktiviteter

Projektet inleddes med en kunskapsinsamling rörande hantering och strategier kring problematiken med invasiva arter. Man knöt kontakter med ekologer och forskare och tog reda på hur man arbetar med frågan i Sverige, Europa och världen. Projektgruppen, som bestod av projektledare, kommunekologer och/eller hållbarhetsstrateger från samtliga kommuner träffades regelbundet, och hade även möten med sakkunniga från Sveriges lantbruksuniversitet, Länsstyrelsen Skåne, Skogsstyrelsen och LRF. Parkavdelningarna i de medverkande kommunerna var också involverade och aktiva i projektet. Under projektet besökte man en rad markägare och lantbrukare och det genomfördes också informations- och dialogmöten med allmänhet och markägare där projektledaren svarade på frågor och samlade in tips om olika fynd.

Projektet agerade även referens och ”bollplank” vid Naturvårdsverkets framtagande av ett så kallat handläggarstöd, ett digitalt verktyg som samlar fynd, bekämpningsinsatser och information om invasiva arter på en och samma plats.

Resultat

Projektet resulterade i ett framtaget strategiförslag som, förutom ansvarsfördelning och fokusarter, beskriver ett antal åtgärder som projektkommunerna kan och bör genomföra för att fördjupa samverkan sinsemellan och med andra aktörer för att kunna hantera utmaningen med invasiva främmande arter. Kommunerna fick efter projektet stöd från den statliga Lokala Naturvårdssatsningen, LONA, för att kunna fortsätta den gemensamma kraftsamlingen. Projektet skapade medvetenhet och ett ökat intresse i frågan och nådde ut genom ett tiotal tidningsartiklar samt framträdanden i både radio och tv.

FOTO: VALENTINA ZÜLSORFF

ÖSTERLENS SKÖNA VATTENDRAG

PROJEKTFAKTA

Journalnummer	2017-206
Projektnamn i ansökan	Österlens sköna vattendrag
Projektägare	Tomelilla kommun
Samarbetspartners	Österlens vattenråd, Vattenrådet för Nybroån, Kabusaån och Tygeån, Österlens naturskyddsförening, Naturskyddsföreningen i Tomelilla, Ystads naturskyddsförening, Naturskyddsförening Kristianstad Bromölla, Färs naturskyddsförening, Ystadortens fiskevårds- och sportfiskeförening, Kabusa och Skönadals fiskevårdsförening, LRF, Lunds universitet, Högskolan Kristianstad samt kommunerna Simrishamn, Sjöbo, Tomelilla, Ystad, Hörby och Kristianstad
Projektperiod	2018-03 – 2021-03
Fond	Jordbruksfonden för landsbygdsutveckling
Insatsområde	Naturvärden och grön och blå tillväxt
Information	www.osterlensvattenrad.se www.nybro-kabusa.se

STYRELSENS BEDÖMNING

Beslutsdatum	2017-06-07
Urvalskriterier	384 poäng

Styrelsens motivering: Styrelsen anser att projektet bidrar till långsiktiga och hållbara åtgärder som kan skapa förutsättningar för förbättrad vattenkvalitet i området, ett hållbart kretsloppstänkande samt en ökad medvetenhet och ett intresse kring vattenfrågor.

FOTO: SARA HÅKANSSON

FINANSIERING (kr)	Budget	Utfall
Projektstöd från EU-fond	1 006 320	835 418
Offentligt stöd från LAG	495 650	411 475
Total finansiering	1 501 970	1 246 893
IDEELLA INSATSER (kr)		
Ideellt arbete	916 520	823 460
INDIKATORER	Förväntat målvärde	Uppnått målvärde
<i>Insatsområde 3: Naturvärden och grön och blå tillväxt</i>		
Antal miljöprojekt	1	1
Antal insatser som gynnar biologisk mångfald	2	2
Antal samarbeten med universitet/högskolor	2	8
Antal aktiviteter som syftar till att öka kunskap om naturen	6	24
Antal arrangerade utbildningar	16	28
Antal deltagare som genomfört kompetenshöjande åtgärder	160	1642

Med ökad kännedom om åarna och vad som har betydelse för livet i och intill vattnet, kan vattenråden bidra till att bevara åarnas ekologiska värden och förbättra vattenkvaliteten genom att samordna åtgärder.

Om projektet

Syftet med detta projekt, som initierades av två vattenråd, var att förbättra och förstärka arbetet kring vattenfrågor. Med aktörer från såväl vattenråden och naturskyddsföreningar som fiskevårdsföreningar och kommuner genomförde man aktiviteter för att främja den biologiska mångfalden och skapa ett större intresse och engagemang kring vattenmiljöerna i sydöstra Skåne.

Aktiviteter

I projektet arrangerades informationsträffar om samtliga vattendrag samt flertalet vandringar, studiebesök, studiecirklar och aktiviteter för barn och unga såsom vattenverkstad, vattensafari och skräpplockardag. Över 1600 personer deltog i någon av projektets alla 150 aktiviteter.

Under pandemin ställde man om och möten hölls digitalt och aktiviteter för allmänheten och skolor genomfördes i mindre grupper utomhus. Fler än väntat tycktes dock uppskatta att träffas ute i naturen och antalet deltagare sköt i höjden. Istället för en slutkonferens lät vattenråden trycka upp en informationsfolder om vattenråden som samverkansorgan och bjöd in till vandringar längs med alla åar i området. Hembygdsföreningar, byalag, naturskyddsföreningar och andra intresserade hade givande möten och diskussioner när de träffades ute vid vattendragen.

Flertalet universitet och högskolor var involverade i projektet och gav sitt stöd genom avsatt tid, kunskap och information samt producerade ett flertal rapporter. Tillsammans med Österlens folkhögskola gjorde man en konstutställning: Ringar på vattnet – Från Österlen till Östersjön som visades på konsthallen i Tomelilla och på Marint Centrum i Simrishamn.

I slutet av projektet anställdes en åtgärdssamordnare för att jobba vidare med vattendragen i sydöstra Skåne.

Resultat

Österlens sköna vattendrag resulterade i ett långsiktigt nätverk och samarbete för vattenvård som sträcker sig över kommungränserna. Erfarenhetsutbytet mellan naturskyddsföreningar, fiskevårdsföreningar och LRF inom projektet ledde till konkreta insatser för bättre vatten. Universitet, högskolor och naturskolor bidrog med avsatt tid och kunskap om vatten – allt för att öka medvetenheten om naturens värden.

Projektet bidrog också till en ökad medvetenhet kring vattenfrågor samt förankring av vattenråden som en viktig samverkansplattform i arbetet med åarna. Projektet ledde till ett ökat intresse och fler aktiviteter med fokus på vatten i olika verksamheter och en lista med åtgärder för att förbättra vattenkvaliteten och öka den biologiska mångfalden kopplat till vattenmiljöerna.

FOTO: LUNNARPS BK

FÖRSTUDIE HÅLLBARA GRÄSYTOR FÖR SPORT OCH FRITID

PROJEKTFAKTA	
Journalnummer	2019-3578
Projektnamn i ansökan	Förstudie för Pilotprojekt "Hållbara gräsytor för sport och fritid/Sustainable Arena Grass (SAG)"
Projektägare	Lunnarps Bollklubb
Samarbetspartners	Skånefrö AB, Österlenmejeriet (Danone), Tomelilla kommun, Ångpanneföreningen (AFRY), UBA Glas & Fasad, Scanlight System, Dematek, Heliospectra, Research Institutes of Sweden (RISE), Sveriges lantbruksuniversitet (SLU), Gia Global Incentives Advisor Sweden (GIA), VD-stödet, Tema-hallen, Arkitekt Per-Olof Kippel, Växjö kommun (Tipshallen), Serneke Group, Ottossons smide Staffanstorp, Greenworks, Trafikverket, Horizontalborr och Svenska Fotbollförbundet.
Projektperiod	2019-12 – 2021-07
Fond	Jordbruksfonden för landsbygdsutveckling
Insatsområde	Naturvärden och grön och blå tillväxt
Information	www.lunnarpsbk.se
STYRELSENS BEDÖMNING	
Beslutsdatum	2019-11-27
Urvalskriterier	365 poäng

Styrelsens motivering: LAG-styrelsen anser att projektet är innovativt och inspirerande genom att skapa hållbara gräsytor som kan nyttjas vid många olika typer av evenemang och av många olika branscher. Projektet kan även bidra till en stor miljövinst.

FINANSIERING (kr)	Budget	Utfall
Projektsöd från EU-fond	362 261	307 954
Offentligt stöd från LAG	178 427	151 678
Total finansiering	540 688	459 632
IDEELLA INSATSER (kr)		
Ideellt arbete	200 000	361 025
Ideella resurser	75 000	0
INDIKATORER	Förväntat målvärde	Uppnått målvärde
<i>Insatsområde 2: Kommunikation och tillgänglighet</i>		
Antal företag som får stöd	2	0
Antal organisationer som får stöd	1	1
<i>Insatsområde 3: Naturvärden och grön och blå tillväxt</i>		
Antal insatser som gynnar biologisk mångfald	0	1
Antal samarbeten med universitet/högskolor	2	2
Antal miljöprojekt	1	1
Antal insatser med fokus på kretsloppstänkande	1	1
Antal aktiviteter som syftar till att öka kunskap om naturen	1	1

Går det att ersätta dagens miljöbelastande konstgräsplaner med uppvärmda naturliga gräsytor för användning året runt?

Om projektet

I detta projekt genomförde Lunnarps Bollklubb i samarbete med Österlenmejeriet, Danone och Skånefrö en förstudie som undersökte möjligheten att ersätta konstgräs med naturgräs, företrädesvis för idrottsliga aktiviteter året runt.

Aktiviteter

Genomförandet av förstudien omfattades av tre moment; kartläggning, kostnadsberäkningar och finansieringsmöjligheter samt analys och slutsatser. I kartläggningen tittade man på kapacitetsbehov avseende energi, tekniska energilösningar, bevattnings- och ljus teknik, system för näringstillförsel samt arkitektoniska lösningar. Kostnadsberäkningarna omfattade entreprenad för grundläggning, värme- och bevattningssystem samt gräsbädd. Förstudien, som krävde samverkan och samarbete med idrottsrörelsen, offentlig förvaltning, Forskning och utveckling (FoU) samt näringsliv, sammanställdes slutligen i en skriftlig rapport.

Resultat

Förstudien konstaterar att det är tekniskt och ekonomiskt möjligt att på ett hållbart sätt ersätta miljöbelastande konstgräs med naturgräs för användning året runt utomhus och inomhus på ett sätt som tillgodoser gräsets krav. Även om investeringen för att skapa utomhusmodellen initialt är högre än för konstgräs, uppvägs detta av elimineringen av konstgräsets nuvarande höga miljöbelastning, ökade skaderisker för spelare samt försämrad spelkvalité.

Vidare visar förstudien att det finns ett antal tekniska alternativ att uppföra en hall, eller ett så kallat klimatskal över gräsytan, för att ytterligare förbättra möjligheten att använda naturgräs året runt. Genom att ersätta konstgräsplanen med en naturgräsplan med säkerhetsbädd elimineras helt risken för föroreningar av närliggande natur och vattendrag.

Genom utnyttjande av energiinnehåll i avlopps- och processvatten från närliggande industrianläggning elimineras i stort sett drifts- och energikostnaderna för uppvärmning av naturgräsplanen och ger en hållbar lösning för idrottsutövning året runt.

Förstudien har bidragit till finansieringskunskaper samt ett underlag för att attrahera offentliga och privata finansierare i det fortsatta arbetet med fas två, dvs. förverkligandet.

FOTO: WESLEY TINGEY/UNSPLASH

FOTO: ANNELIE WORGARD

EN VIK I SJÖRIKET SKÅNE – ARKELSTORPSVIKEN

PROJEKTFAKTA	
Journalnummer	2018-832
Projektnamn i ansökan	EN VIK I SJÖRIKET SKÅNE- Åtgärdsplan för hållbar/ tillgänglig Arkelstorpsvik med kunskap om näringsämnes ursprung/sediments ålder/innehåll, tillförsel av näringsämne/omfattning, ekosystemtjänster
Projektägare	Oppmanna Vånga Bygderåd
Samarbetspartners	Bromölla, Kalmar, Kristianstad och Osby kommuner, Skräbeåns Vattenkommitté, Ivösjöns och Oppmannasjöns Fiskevårdsföreningar, Arkelstorps Scoutkår, Arkelstorps Båtklubb, Högskolan Kristianstad, Linnéuniversitetet i Kalmar, Länsstyrelsen Skåne, Vattenriket Kristianstad, Rädda Immeln, Forskare, Företag och Kustråd i Samverkan för Hanöbukten, Marint Centrum Simrishamn, Nordöstra Skånes Fågelklubb samt flera lokala markägare, företag och föreningar
Projektperiod	2018-10 – 2020-09
Fond	Havs- och fiskerifonden
Insatsområde	Naturvärden och grön och blå tillväxt
Information	www.sjoriketskane.se/arkelstorpsviken
STYRELSENS BEDÖMNING	
Beslutsdatum	2018-06-19
Urvalskriterier	302 poäng

Styrelsens motivering: LAG anser att projektet i hög grad bidrar till att uppfylla målen i den lokala utvecklingsstrategin genom att undersöka om och i så fall hur ändliga näringsämne i sjösediment kan återanvändas. Projektets aktiviteter bidrar även till ökat natur- och miljöintresse för befolkningen i det berörda området.

FINANSIERING (kr)	Budget	Utfall
Projektstöd från EU-fond	1 472 941	1 457 964
Offentligt stöd från LAG	725 479	718 102
Total finansiering	2 198 420	2 176 066
IDEELLA INSATSER		
Ideellt arbete	659 560	1 391 080
Ideella resurser	0	26 400
INDIKATORER	Förväntat målvärde	Uppnått målvärde
<i>Insatsområde 1: Närproducerat och nya lokala marknader</i>		
Antal samarbeten	1	19
Antal deltagare som genomfört kompetenshöjande åtgärder	200	1 135
<i>Insatsområde 3: Naturvärden och grön och blå tillväxt</i>		
Antal miljöprojekt	1	1
Antal nya produkter och tjänster	3	3

FOTO: BRITT MARIE ERIKSSON

Det finns ett oerhört engagemang för bygden, Arkelstorpsviken och för vårt projekt. Inte sällan dök det upp dubbelt så många deltagare än vad vi hade budgeterat för på våra aktiviteter.

Om projektet

Syftet var att samla in kunskap och underlag till en åtgärdsplan för Arkelstorpsviken som under årens lopp hade blivit allt grundare på grund av ansamlad och illaluktande sediment.

Aktiviteter

Under projektet gjordes två provtagningar i månaden, vilka följdes upp med en analys och rapport. Engagerade ideella krafter gjorde dagliga flödesmätningar under ett års tid.

Det arrangerades tematräffar, rundvandringar, utbildningar och informationsträffar för vattenråd, fiskare, markägare, lokala företagare, bybor och andra intresserade. Man ordnade också med provtagningsutbildningar och temadagar för barn och ungdomar.

Vidare så genomfördes en rad olika workshops kring bland annat ekosystemtjänster, våtmarker och utomhusmatlagning samt en BioBlitz (en 24 timmar lång biologisk inventering av ett avgränsat område där både experter och amatörer deltar). Projektets alla aktiviteter engagerade totalt 1 135 deltagare.

Man hann även med ett studiebesök hos LIFE SURE-projektet i Kalmar som testat en ny ekologisk och kostnadseffektiv metod för att ta upp och återvinna botten slam.

Projektgruppen bjöds också regelbundet in till exempelvis LRF och Fiskeföreningar för att berätta om projektet och provtagningsresultaten.

Resultat

Projektgruppen kunde snabbt glädjas åt och dra nytta utav ett enormt engagemang och intresse från lokalbefolkningen. Detta projekt, som startade som ett miljöprojekt, kom att avslutas som ett socialt miljöprojekt. Och engagemanget fortsatte även efter projektets slut. Det bildades exempelvis en vandringsgrupp som arrangerar återkommande vandringar med korvgrillning och som parallellt arbetar för en vandringsled runt hela viken.

Projektet resulterade i en populärvetenskaplig och en teknisk slutrapport, båda med en rekommenderad åtgärdsplan, vilken har förankrats i såväl Kristianstads kommun som på Länsstyrelsen Skåne. Man tog även fram tryckmaterial som till exempel en folder om Ekosystemtjänster med en karta över Arkelstorpsviken, en rapport med resultatet från den genomförda BioBlitzen samt en utvärderingsrapport.

Vid projektets slut anmälde många markägare kring Arkelstorpsviken in mark som var lämplig till att anlägga våtmarker på och Skräbeåns vattendrag, Kristianstads och Bromölla kommun arbetade med att söka stöd för att konstruera dessa våtmarker.

FOTO: JULIA FALKMAN

FOTO: CLARA LÖFVENHAMN

INNOVATIONSCENTER FÖR LANDSBYGDEN

Om projektet

Syftet är att bygga ett nav med information och kunskaper som kompletterar kommunernas näringslivsverksamhet. För en ökad innovationskraft och därmed en ökad tillväxt bland landsbygdsföretag. Man vill även bidra till en förändrad uppfattning om landsbygdens utmaningar och potential.

Status vid uppföljning i december 2021

Innovationscenter för landsbygden är nu en etablerad verksamhet och fortsätter att agera nod för innovation, omställning och utveckling.

Arbetsmodellen utgör följande tre ben:

1. stödja, stötta, slussa,
2. stimulera idéskapande samt
3. samordna och skapa möjligheter.

Det kan till exempel innebära företags- eller innovationsrådgivning med slussning. Men även aktiviteter och kommunikationsinsatser för att stimulera idéskapande.

Man arbetar också med att koppla ihop landsbygdsföretagare med aktörer som akademien och tillgängliggör olika stödssystem som oftast finns i stadsmiljöer.

Projektgruppen har också deltagit i flertalet lokala och nationella konferenser, som deltagare men också som föreläsare och inspiratör kring innovation med mera.

PROJEKTFAKTA

Journalnummer	2016-1986
Projektnamn i ansökan	Innovationscenter för landsbygden sydöstra Skåne
Projektagare	Sjöbo kommun
Samarbetspartners	Simrishamns, Tomelilla och Ystads kommun, Sparbanken Skåne, Region Skåne, Tillväxt Syd, SLU Alnarp, Krinova, Almi, Nyföretagarcentrum Syd, Europa Direkt Sydsåne, LRF
Projektperiod	2016-07 – 2022-11
Fond	Jordbruksfonden för landsbygdsutveckling
Insatsområde	Närproducerat och nya lokala marknader
Information	www.innovationscenter.se

BUDGET (kr)

Projektstöd från EU-fond	2 463 636
Offentligt stöd från LAG	1 088 432
Offentligt stöd från Region Skåne	125 000
Total finansiering	3 677 068

INDIKATORER

	Förväntat målvärde	Uppnått målvärde 2021-12
<i>Insatsområde 1: Närproducerat och nya lokala marknader</i>		
Antal företagsutvecklingsprojekt	1	1
Antal samarbeten	6	42
Antal deltagare som genomfört kompetenshöjande åtgärder	220	757
Antal nyskapade arbetstillfällen	4	5
Antal nya produkter och tjänster	12	11
Antal skapade företag	4	7
Antal arrangerade utbildningar	0	30
<i>Insatsområde 2: Kommunikation och tillgänglighet</i>		
Antal unga deltagare i projekt	120	145

FOTO: MITT SIMRISHAMN

MITT SIMRISHAMN

Om projektet

Syftet är att genom Svenska stadskärnors affärsutvecklingsmodell (BID-modellen), kompetensförsörjning och erfarenhetsutbyten skapa en plattform för en stabil och långsiktig utveckling av Simrishamn, där offentlig, privat och ideell sektor i en organiserad samverkan tillvaratar varandras intressen och kompetenser och skapar en gemensam målbild för Österlens "huvudstad".

Status vid uppföljning i januari 2022

En nulägesanalys har tagits fram och det har bildats fyra fokusgrupper med tjänstepersoner, politiker, fastighetsägare, näringsidkare, privatpersoner och aktiva inom föreningslivet som arbetar inom olika områden. Klar finns även en affärsplan med gemensamma mål, långsiktiga samarbetsavtal, ansvarsfördelning och en handlingsplan. En del aktiviteter i handlingsplanen är redan genomförda: utsatta solstolar på sommarhalvåret, en ljusram för fotografering och en kähphästbana mitt i centrum. För detta har Mitt Simrishamn fått ett hedersomnämmande av Svenska Stadskärnor för en stad med nytänkande, innovation och kreativitet.

Man har även arrangerat kurser i sociala medier för de aktörer som vill bli bättre på att nyttja dessa i sin marknadsföring. Framöver väntar kursen kring Google My Business och start av webshop. En webbplats har lanserats och man har genomfört en enkät kring hur en gemensam digital kommunikationsplattform skulle kunna se ut, samt tagit in en konsult som börjat titta på lite olika alternativ.

Projektgruppen ser redan positiva effekter så som en stärkt sammanhållning med bättre förståelse för varandras verksamheter och en förbättrad kommunikation. Under 2022 tävlar Simrishamn om att bli Årets Stadskärna.

PROJEKTFAKTA

Journalnummer	2019-3922
Projektnamn i ansökan	Mitt Simrishamn
Projektägare	Samverkansorganisationen Mitt Simrishamn Ekonomisk förening
Samarbetspartners	Simrishamns kommun och dess näringsidkare, fastighetsägare och föreningar
Projektperiod	2019-05 – 2023-10
Fond	Jordbruksfonden för landsbygdsutveckling
Insatsområde	Närproducerat och nya lokala marknader
Information	www.mittsimrishamn.se

BUDGET (kr)

Projektstöd från EU-fond	635 610
Offentligt stöd från LAG	313 062
Privat finansiering från fastighetsägare	100 000
Total finansiering	1 048 672

INDIKATORER

	Förväntat målvärde	Uppnått målvärde 2022-01
<i>Insatsområde 1: Närproducerat och nya lokala marknader</i>		
Antal samarbeten	10	9
Antal arrangerade utbildningar	2	4
Antal deltagare som genomfört kompetenshöjande åtgärder	100	81
Antal nyskapade arbetstillfällen	1	0
Antal skapade företag	1	0
<i>Insatsområde 2: Kommunikation och tillgänglighet</i>		
Antal aktörer som provat nya finansieringsmöjligheter	5	7
Antal utvecklade eller testade nya lokala finansieringsmöjligheter	1	1
Antal tillgänglighetsprojekt	1	1
Antal fysiska mötesplatser och utveckling av befintliga	0	2

FOTO: JULIA FALKMAN

FOTO: JOHANNA GRUNDSTRÖM

CIRCLE

Om projektet

Syftet är att öka kunskapen kring cirkulär ekonomi bland ungdomar och företag från fyra leaderområden i Sverige, Finland och Luxemburg. Målet är att fler företag ska ta ett kliv utanför boxen och tänka nytt kring att göra sin verksamhet mer resurseffektiv och cirkulär.

Status vid uppföljning i december 2021

Trots pandemin så har en första studieresa kunnat genomföras. I slutet av oktober 2021 anlände cirka 40 personer, främst landsbygdsföretagare, från Sverige, Finland och Luxemburg till östra Skåne. Under tre dagar lyssnade man till föreläsningar och diskuterade lösningar för en mer cirkulär ekonomi. Deltagarna fick också göra studiebesök hos företag som på olika sätt lyckats med det cirkulära tänket.

Det har också arrangerats flera webinarium i projektet. Ett för enbart en svensk publik, med föreläsare från bland annat Hållbar Utveckling Skåne. Ett för deltagare från projektets alla tre partnerländer på temat cirkulär ekonomi, men med en mer europeisk utblick. Här deltog föreläsare från Världsnaturfonden WWF, Cradlenet, Sustainable Business Hub och The European Network for Rural Development (ENRD). Ett internationellt webinarium med fokus på praktisk tillämpning av cirkulär ekonomi samt en workshop tillsammans med Cradlenet på temat "Hur hjälper vi din organisation med Cirkulär omställning?".

Under början av 2022 inleds ett samarbete med Miljöbron Skåne, som kommer att rekrytera studenter som ska ge sig i kast med hållbarhetsprojekt hos deltagande företag. I slutet av mars genomförs den andra studieresan till Luxemburg och i juni den tredje till Finland. Ett slutseminarium i Skåne är planerat till september.

PROJEKTFAKTA

Journalnummer	2019-4207
Projektnamn i ansökan	CIRCLE - TNC
Projektagare	LEADER Sydöstra Skåne
Samarbetspartners	Leaderområden i Sverige, Finland och Luxemburg, kommunerna, Länsstyrelsen, Krinova Science Park, Högskolan Kristianstad, Hållbar utveckling Skåne (HUT), Innovationscenter för landsbygden
Projektperiod	2020-01 – 2022-11
Fond	Jordbruksfonden för landsbygdsutveckling
Insatsområde	Samarbete/Närproducerat och nya lokala marknader
Information	www.leadersydostraskane.se/circle

BUDGET (kr)

Projektstöd från EU-fond	494 280
Offentligt stöd från LAG	243 451
Total finansiering	737 731

INDIKATORER

	Förväntat målvärde	Uppnått målvärde 2021-12
<i>Insatsområde 1: Närproducerat och nya lokala marknader</i>		
Antal företagsutvecklingsprojekt	1	1
Antal samarbeten	15	17
Antal arrangerade utbildningar	3	2
Antal deltagare som genomfört kompetenshöjande åtgärder	20	11
<i>Insatsområde 2: Kommunikation och tillgänglighet</i>		
Antal aktörer som provat nya finansieringsmöjligheter	1	0
Antal utvecklade eller testade nya lokala finansieringsmöjligheter	1	0
Antal arrangerade utbildningar	2	2
Antal deltagare som genomfört kompetenshöjande åtgärder	50	19
<i>Insatsområde 3: Naturvärden och grön och blå tillväxt</i>		
Antal insatser med fokus på kretsloppstänkande	2	1

FOTO: JULIA FALKMAN

EQUINE MONITORING

Om projektet

Syftet är att testa att hålla unga toppstammade varmblodshästar på stor och kuperad naturbetesmark för att se om det leder till mer hållbara individer jämfört med hästar som hålls i system där de rör sig mindre. Framkommer positiva resultat är detta en möjlig företagsutveckling inom de gröna näringarna, då både befintliga naturbetesmarker och marker som idag inte brukas skulle kunna tas i användning.

Status vid uppföljning i december 2021

Ett tiotal unghästar släpptes ut från maj till oktober, år 2020 vid Brösarps backar och år 2021 vid Kumlans naturreservat. Parallellt sattes likvärdiga hästar ut på mer konventionell betesmark vid Bollerups lantbruksinstitut. Samtliga hästar mättes och vägdes, hullbedömdes och fotograferades innan utsläpp samt vid säsongens slut. Under säsong genomfördes en daglig manuell övervakning och man förde protokoll över samtliga hästar. Röda grimmor med sensorer från HoofStep mätte hästarnas rörelsemönster och registrerade deras beteenden.

Tidigt i projektet producerades en informationsfilm som snabbt fick stor spridning. Peder Fredricson, som agerar ambassadör för projektet, blir kontaktad av många utländska uppfödare och ryttare som vill ha mer information. Därför planerar man nu att ta fram ytterligare en film.

Under Hästrundan de senaste två åren samt under sommaren 2021 erbjöds öppna och privata guidade rundvisningar för intresserade och på Hästnäringdagen på Jägersro 2021 höll man två föredrag med anknytning till projektet.

Projektet har fått mycket uppmärksamhet, även internationellt. Sveriges Television har gjort reportage och Englands och Tysklands största hästmagasin har skrivit om "Brösarpsprojektet".

PROJEKTFAKTA	
Journalnummer	2020-989
Projektnamn i ansökan	Equine Monitoring – redskap för att utveckla hästhållning som landsbygdsresurs
Projektagare	Hästen i Skåne
Samarbetspartners	HoofStep, Brösarpsgården, Sveriges lantbruksuniversitet, Bollerups naturbruksgymnasium, Agria Djurförsäkring, Neovet AB och en rad veterinärer, forskare, hästuppfödare och internationella toppryttare
Projektperiod	2020-04 – 2022-06
Fond	Jordbruksfonden för landsbygdsutveckling
Insatsområde	Närproducerat och nya lokala marknader
Information	www.hasteniskane.se

BUDGET (kr)	
Projektstöd från EU-fond	423 945
Offentligt stöd från LAG	208 808
Total finansiering	632 753

INDIKATORER	Förväntat målvärde	Uppnått målvärde 2021-12
<i>Insatsområde 1: Närproducerat och nya lokala marknader</i>		
Antal samarbeten	6	13
Antal nya testade marknader	1	1
Antal nya produkter och tjänster	2	0
Antal nyskapade arbetstillfällen	1	0
<i>Insatsområde 3: Naturvärden och grön och blå tillväxt</i>		
Antal insatser som gynnar biologisk mångfald	1	1
Antal samarbeten med universitet/högskolor	1	1

FOTO: MARIELLE ANDERSSON GUEYE

FOTO: DANIEL JENSEN

TRANSNATIONELLT SAMARBETSPROJEKT SÄL OCH SKARV

Om projektet

Baltic Sea Seal and Cormorant TNC Project är ett transnationellt samarbetsprojekt som engagerar 14 leaderområden i Sverige, Finland, Estland och Tyskland. Syftet är att synliggöra hur småskaligt fiske i Östersjön påverkas av säl och skarv. Dessa djurs konsumtion av fisk är ibland större än fiskarnas fångster, vilket påverkar fiskebeståndet och den biologiska mångfalden negativt.

Status vid uppföljning i december 2021

En omfattande informationsinsamling har genomförts. Man har bland annat gått igenom forskningsrapporter och tittat på hur man där kalkylerat fram ekonomiska förluster för enskilda yrkesfiskare. I slutet av 2019 släppte projektet rapporten "The Impacts of seals and cormorants experienced by Baltic Sea commercial fishers" via det finska naturresursinstitutet LUKE. Rapporten utgörs av 219 intervjuer med fiskare från länderna runt Östersjön och är den mest omfattande undersökningen som gjorts kring sälen och skarvens påverkan på fisket i Östersjöregionen. Rapporten kan sammanfattas med slutsatsen: "Det är uppenbart att för att komma framåt krävs ett brett samarbete, både regionalt och internationellt, mellan olika sektorer."

De svenska leaderområdena kompletterade därefter med en svensk rapport som presenterar vittnesmål och porträtt av svenska fiskare och som ger ett omfattande underlag om säl och skarv i Östersjön. Denna rapport släpptes i november 2021 och samtidigt arrangerades ett digitalt slutseminarium för presentation och spridning av rapporten. Seminariet avslutades med en paneldebatt där forskare från Sveriges lantbruksuniversitet (SLU), representanter från Svenska Fiskares Producentorganisation (SFPO) och leaderområdena i Sverige samt författaren av den svenska rapporten deltog.

PROJEKTFAKTA

Journalnummer	2017-3528
Projektnamn i ansökan	Transnationellt samarbetsprojekt säl och skarv
Projektagare	LEADER Sydöstra Skåne
Samarbetspartners	Leaderområden i Sverige, Finland, Estland och Tyskland, Marint Centrum Simrishamn, Länsstyrelsen i Skåne, yrkesfiskare i leaderområdet
Projektperiod	2017-09 – 2022-09
Fond	Havs- och fiskerifonden
Insatsområde	Samarbete/Närproducerat och nya lokala marknader
Information	www.leadersydostraskane.se

BUDGET (kr)

Projektstöd från EU-fond	344 037
Offentligt stöd från LAG	169 451
Total finansiering	513 488

INDIKATORER	Förväntat målvärde	Uppnått målvärde 2021-12
-------------	-----------------------	--------------------------------

Insatsområde 1: Närproducerat och nya lokala marknader

Antal nya metoder och system för kompetensöverföring inom fisket	1	1
Antal nya produkter och tjänster	1	2
Antal deltagare som genomfört kompetenshöjande åtgärder	20	4
Antal bevarade arbetstillfällen (inom fisket)	1	0

FOTO: OLLE ENGVIST

FISKABONNEMANG DIREKT TILL KONSUMENT

Om projektet

Syftet är att skapa och testa ett helt nytt sätt att leverera färsk lokalproducerad fisk direkt till konsument, där kunden via en webbplats går in och beställer ett abonnemang på fisk. Detta för att minska matsvinnet, öka kontakten mellan producent och konsument, skapa en trygghet för producenten med återkommande försäljning, möjliggöra för mindre producenter att nå ut bredare samt att öka värdet i produkterna. Fisken produceras dessutom i ett fiskuppfödningssystem utan utsläpp och negativ miljöpåverkan.

Status vid uppföljning i december 2021

24 familjer har under ungefär ett års tid fått testa varsitt fiskabonnemang. De har fått fisk levererad i en speciellt framtagen kylväska tillsammans med information om produkten samt ett par recept. Testfamiljerna har som motprestation fått svara på ett medföljande formulär som har hjälpt Gårdsfisk att se vad konsumenterna efterfrågar vad gäller leveranssätt, kvalitet, och produktutbud.

Pandemin har, till skillnad från många andra leaderprojekt, påverkat detta projekt positivt då allt fler konsumenter nu vill värna lokalt producerad mat och lokal arbetskraft men också för att allt fler beställer sin mat online.

Responsen har varit över förväntan och under projektiden har det dykt upp flera nya affärsidéer och samarbeten som man valt att utveckla. Exempelvis så har föreningar och idrottsklubbar börjat sälja Gårdsfisks produkter.

Projektet har bidragit till att Gårdsfisk behövt ny arbetskraft inom flera led och har på så sätt bidragit till att skapa minst ett nytt arbetstillfälle.

Kvar att göra i projektet är nu endast att lansera webbplatsen för abonnenterna och att göra en slutredovisning.

PROJEKTFAKTA

Journalnummer	2020-1628
Projektnamn i ansökan	Fiskabonnemang direkt till konsument
Projektägare	Scandinavian Aquasystems AB (Gårdsfisk)
Samarbetspartners	Krinova Science Park, Maltesholms Fisk AB, CW Fisk AB
Projektperiod	2020-04 – 2022-01
Fond	Havs- och fiskerifonden
Insatsområde	Närproducerat och nya lokala marknader
Information	www.gardsfisk.se

BUDGET (kr)

Projektstöd från EU-fond	200 000
Privat finansiering	207 774
Total finansiering	407 774

INDIKATORER

	Förväntat målvärde	Uppnått målvärde 2021-12
<i>Insatsområde 1: Närproducerat och nya lokala marknader</i>		
Antal nya produkter och tjänster	1	1
Antal samarbeten	3	3
Antal diversifieringsprojekt	1	1
Antal nyskapade arbetstillfällen	1	1

FOTO: GÅRDSFISK

FOTO: OLLE ENGVIST

LANDBASERAD UPPFÖDNING AV SPORTFISK

Om projektet

Syftet med detta projekt är att säkerställa möjligheten att kunna bedriva sportfiskeanläggningar med smittfri och ätbar fisk samtidigt som Länsstyrelsen ges ett relevant underlag för att kunna hantera nya förutsättningar för sportfisket. Fisken ifråga är Regnbågslaxen, en fisk som kan uppfylla de krav som ställs på en utsättningsfisk men som också har attribut som är viktiga för sportfiskaren – hela fenor, god kondition och bra smak. Intresset för svensk lax är dessutom väldigt stort bland både konsumenter och restauranger.

Status vid uppföljning i december 2021

Gårdsfisk är i gång med uppfödning av de första Regnbågarna och kan redan se att de växer väldigt fort och att dödligheten är låg. Fiskarna kommer att screenas under våren för att upptäcka eventuella sjukdomar.

Fisken kommer därefter att bedömas både som sportfisk och som matfisk. Den släpps ut och sportfiskare testar att fiska den och därefter varmröks den och äts upp. Slutligen kommer man sprida projektets resultat och ge underlaget till Länsstyrelsen. Om allt går som planerat vill man kunna sälja fisken som utsättningsfisk i framtiden.

Projektet har fått mycket uppmärksamhet bland fiskekonsulenter på Sveriges Länsstyrelser.

PROJEKTFAKTA

Journalnummer	2020-3043
Projektnamn i ansökan	Landbaserad uppfödning av sportfisk för att säkerställa kvalitet och smittskydd
Projektagare	Scandinavian Aquasystems AB (Gårdsfisk)
Samarbetspartners	Länsstyrelsen Skåne, Sportfiskarna Skåne
Projektperiod	2021-03 – 2022-09
Fond	Havs- och fiskerifonden
Insatsområde	Närproducerat och nya lokala marknader
Information	www.gardsfisk.se

BUDGET (kr)

Projektstöd från EU-fond	348 173
Privat finansiering	171 489
Total finansiering	519 662

INDIKATORER

	Förväntat målvärde	Uppnått målvärde 2021-12
<i>Insatsområde 1: Närproducerat och nya lokala marknader</i>		
Antal nya produkter och tjänster	1	1
Antal samarbeten	3	3
Antal diversifieringsprojekt	1	1
Antal nyskapade arbetstillfällen	1	0

FOTO: DEXERA

HÅLLBAR EKONOMISK TILLVÄXT PÅ LANDSBYGDEN

Om projektet

Syftet är att komplettera och förstärka Innovationscenter för landsbygden med tillväxtskapande insatser, nya affärsmodeller, uppväxlad samverkan och genom att skapa en ännu tydligare koppling mellan stad och landsbygd.

Status vid uppföljning i december 2021

I projektet har man tillsammans med Nyföretagarcentrum Sydöstra Skåne startat upp "Skuggstyrelseprogrammet". Ett program som matchar företagare med personer i en så kallad skuggstyrelse där ledamöter, med relevanta kompetenser och erfarenheter, hjälper företagarna med strategiska frågor inom affärsutveckling och tillväxt under en viss tidsperiod.

Projektet har anordnat skrivarestugor för företagare som velat skriva ansökningar till olika utlysningar. Tillsammans med Entreprenör Skåne har man arrangerat en innovationsdag för skånska entreprenörerna.

I samarbete med Svensk Hampaindustri och Sustainable Business Hub arrangerades en digital heldagskonferens om industrihampa i världen och dess potential för den skånska landsbygden samt bygg- och textilindustrin med över 80 deltagare från hela världen.

Under namnet "Utmaningen" har företagare fått presentera varsitt case för lantmästarstudenter på Sveriges lantbruksuniversitet. Studenterna fick därefter komma med förslag på lösningar på företagarens problematik eller frågeställning.

Ständigt pågående är webinarieserien "Vägen till pengarna", som fokuserar på olika vägar till finansiering och som produceras tillsammans med Europa Direkt Sydskåne.

PROJEKTFAKTA

Journalnummer	2019-2700
Projektnamn i ansökan	Hållbar ekonomisk tillväxt på landsbygden
Projektagare	Sjöbo kommun
Samarbetspartners	Simrishamns, Tomelilla och Ystads kommun, LRF, Hållbart Byggnade Syd, Nyföretagarcentrum, SLU Alnarp, Lunds Tekniska Högskola, Region Skåne
Projektperiod	2020-01 – 2022-06
Fond	Regionala utvecklingsfonden
Insatsområde	Närproducerat och nya lokala marknader
Information	www.innovationscenter.se

BUDGET (kr)

Projektstöd från EU-fond	799 989
Offentligt stöd från LAG	394 025
Total finansiering	1 194 014

INDIKATORER	Förväntat målvärde	Uppnått målvärde 2021-12
-------------	--------------------	--------------------------

Insatsområde 1: Närproducerat och nya lokala marknader

Antal företag i samarbeten	10	23
Antal företag som får stöd	10	27
Antal organisationer som får stöd	2	1
Antal nya produkter och tjänster	2	2
Antal testade nya marknader	2	2
Antal arrangerade utbildningar	4	8
Antal deltagare som genomfört kompetenshöjande åtgärder	60	195
Antal företagsutvecklingsprojekt	1	1

Insatsområde 2: Kommunikation och tillgänglighet

Antal företag som får stöd	10	15
Antal organisationer som får stöd	1	0
Antal arrangerade utbildningar	2	3
Antal deltagare som genomfört kompetenshöjande åtgärder	100	108

FOTO: JULIA FALKMAN

LEDBASERAD TURISM OCH FRITID – MOUNTAINBIKELEDER

Om projektet

Syftet är att skapa kvalitetssäkrade mountainbikeleder i sydöstra Skåne för att bidra till en attraktiv och hälsofrämjande bygd att bo i, öka turismen och utöka turistsäsongen. Det långsiktiga målet är att inom tio år kunna generera minst 50 000 årliga besökare till området tack vare bra leder.

Status vid uppföljning i november 2021

Det finns ett starkt lokalt engagemang från frivilliga som hjälper till med både underhåll och utveckling av lederna, utöver all den tid som cyklisterna och aktivitetsledare lägger på spåren.

Projektet har hitintills byggt leder i Smedstorp tillsammans med föreningen MTB Österlen, i Sjöbo Ora natur- och skogsområde tillsammans med Friluftsrådet Sjöbo samt i Ystad tillsammans med Ystads Backar MTB. Man har även i samarbete med Äventyrscampen i Sövde byggt ett träningsområde i Sjöbo Ora och hjälpt Äventyrscampen att bygga och marknadsföra ett eget spår i Sövde. Det har även anlagts spår vid Sövedsjön, där byalaget och Friluftsrådet kommer att bekosta en utbyggnad av ett teknikområde precis intill spåren.

Lederna lockar personer i alla åldrar, särskilt kan man se att stora ungdomsverksamheter håller på att växa fram kring alla spåren i projektet. Det har också noterats att allt fler familjer och danska turister nyttjar lederna under helgen.

Det pågår ett ideellt underhåll av lederna, som kommer att fortgå även efter projektets slut och man har även sett över skyltningen samt tagit fram en ledkarta som tryckts i 10 000 exemplar. Under 2022 kommer projektet att lämna in sin slutredovisning.

PROJEKTFAKTA

Journalnummer	2017-155
Projektnamn i ansökan	Hållbar tillväxt genom ledbaserad turism och fritid – mountainbikeleder i Fyledalen och Snogeholm
Projektägare	Insamlingsstiftelsen Skånsk MTB Utveckling
Samarbetspartners	Region Skåne, Sjöbo, Tomelilla och Ystads kommun, MTB Österlen, Friluftsrådet Sjöbo och Blentarp-Sövde, Äventyrscampen Sövde
Projektperiod	2017-03 – 2022-10
Fond	Jordbruksfonden för landsbygdsutveckling
Insatsområde	Kommunikation och tillgänglighet
Information	www.skanskmtdutveckling.se

BUDGET (kr)

Projektstöd från EU-fond	834 716
Offentligt stöd från LAG	361 129
Offentligt stöd från Region Skåne	30 000
Total finansiering	1 225 845

INDIKATORER

	Förväntat målvärde	Uppnått målvärde 2021-11
<i>Insatsområde 1: Närproducerat och nya lokala marknader</i>		
Antal samarbeten	3	8
Antal deltagare som genomfört kompetenshöjande åtgärder	5	7
<i>Insatsområde 2: Kommunikation och tillgänglighet</i>		
Antal fysiska mötesplatser och utveckling av befintliga	5	5
Antal aktiviteter som gynnar inkludering av unga och nya svenskar	5	7
Antal skapade företag	1	2
Antal nyskapade arbetstillfällen (årsarbetskrafter)	0,5	0
Antal projekt som bidrar till att öka antal besökare utanför högsäsong	1	1
Antal tillgänglighetsprojekt	1	1
Antal organisationer som får stöd	1	1
<i>Insatsområde 3: Naturvärden och grön och blå tillväxt</i>		
Antal aktiviteter som syftar till att öka kunskap om naturen	1	3

LA SOURCE

Om projektet

Syftet är att stötta unga mellan 13 och 25 år i leaderområdet att initiera och driva egna delprojekt samt att synliggöra de ungas initiativ och drivkrafter. Målet är att fånga upp och tillvarata ungas idéer och att involvera dem i den lokala utvecklingen.

Status vid uppföljning i december 2021

Möjligheterna inom La Source har marknadsförts via besök på skolor, i kontakt med föreningar och ungdomsorganisationer samt genom spridning av marknadsföringsmaterial och via sociala medier. En ungdomsstyrelse (U-LAG) med åtta ledamöter har rekryterats, utbildats och har löpande möten där de tar beslut om vilka delprojekt som ska få stöd.

U-LAG har behandlat 16 projektansökningar varav 12 har beviljats. Ungdomscoachen har hållit i projektutbildningar för sammanlagt 28 ungdomar, som dels har fått lära sig mer om EU och vart pengarna kommer ifrån, men också om hur man driver ett projekt. Samtliga genomförda delprojekt presenteras på nästa sida.

La Source har fått mycket uppmärksamhet i media, framförallt dess delprojekt. Delprojektet Unga influencers på landsbygden har fått absolut mest uppmärksamhet, också nationellt, och har omtalats på både TV4 Nyhetsmorgon och i Aftonbladet.

Ungdomscoachen har också varit med och arrangerat en regional inspirationsfika för personer som arbetar med ungdomar samt ett nationellt seminarium om ung inkludering.

Pandemin har påverkat projektet negativt då det har varit svårare att nå ut, men också eftersom de unga arrangörerna måste förhålla sig till de restriktioner som finns, och som ständigt förändras.

PROJEKTFAKTA

Journalnummer	2019-422 / 2019-427
Projektnamn i ansökan	La Source / La Source - Paraply
Projektagare	LEADER Sydöstra Skåne
Samarbetspartners	Tjänstepersoner och föreningar som arbetar med målgruppen unga i Simrishamns, Sjöbo, Tomelilla och Ystads kommun
Projektperiod	2019-10 – 2022-11
Fond	Jordbruksfonden för landsbygdsutveckling
Insatsområde	Kommunikation och tillgänglighet
Information	www.leadersydostraskane.se/for-unga

BUDGET (kr)

Projektstöd från EU-fond	1 272 471
Offentligt stöd från LAG	626 739
Total finansiering	1 899 210

INDIKATORER	Förväntat målvärde	Uppnått målvärde 2021-12
-------------	-----------------------	--------------------------------

Insatsområde 2: Kommunikation och tillgänglighet

Antal arrangerade utbildningar	5	4
Antal deltagare som genomfört kompetenshöjande åtgärder	95	43
Antal unga och nya svenskar som drivit projekt	35	30
Antal aktiviteter som gynnar inkludering av unga och nya svenskar	24	23
Antal nya fysiska mötesplatser och utveckling av befintliga	1	1
Antal deltagare inom målgruppen för nya svenskar	20	0
Antal unga deltagare i projekt	360	208
Antal projekt som bidrar till att öka antal besökare utanför högsäsong	1	1
Antal företag som får stöd	3	0
Antal organisationer som får stöd	9	7

GENOMFÖRDA DELPROJEKT I LA SOURCE

Bio 8 Stöd: 25 000 kr

Bio8 startades som en förening för filmintresserade ungdomar i sydöstra Skåne. En fredagskväll i månaden tog ungdomarna över anrika Bio Scala i Ystad och visade filmer som ungdomarna i föreningen själva röstade fram.

Uppstart för Harry Potter veckan Stöd: 5 296 kr

KulturCrew Ystad arrangerade en öppen visning av den första Harry Potter filmen på Bio Scala i Ystad.

Sommargolf Ystad GK Stöd: 16 220 kr

Några av Ystad Golfklubbs etablerade juniorer ville attrahera fler unga golfare till klubben för att förändra åldersstrukturen i klubben. De höll i öppna prova-på-golf-aktiviteter under en hel sommar och avslutade med att arrangera ett träningsläger över en helg till en närliggande golfklubb för alla som kommit i gång med golfen.

JEANNE Stöd: 22 669 kr

Projektgruppen ville slå ett slag för ung lokal konst och förverkliga drömmen om att göra en egen utställning på Ystads konstmuseum. Konsten, som skapades av projektgruppen, speglade utvecklingen från att flicka till ung kvinna. Utställningen inleddes med en vernissage och det hölls ett par workshops där unga fick möjlighet att skapa och ställa ut sin egen konst.

Inspirationsdag + Träningsläger Stöd: 13 121 kr

Ett gäng unga dansledare i Tomelilla Gymnastikklubb ville växa i rollen som ledare och lära sig nya steg och dansstyper samt lägga upp och planera danspass. Därför arrangerade de en inspirations- och utbildningsdag för att hitta samhörighet, samarbete och enighet. Kunskaper som sedan omsattes i praktiken när de planerade och arrangerade ett dansläger för barn och ungdomar.

Friidrottsskola Stöd: 25 190 kr

Friidrottsskolan är en given höjdpunkt för många barn och ungdomar i Ystads kommun med omnejd under sommarlovet. När kommunen drog in bidragen till sommarlovsaktiviteter tog en grupp aktiva ungdomar i klubben saken i egna händer för att kunna arrangera en kostnadsfri Friidrottsskola under sommaren 2020.

Kreativt entreprenörskap Stöd: 25 000 kr

Projektet Kreativt entreprenörskap erbjöd en specialutformad utbildningsdag med målet att förse deltagarna med verktyg och kontakter inom kultur- och konstbranschen för att ge fler möjlighet att kunna arbeta med kreativitet.

GENOMFÖRDA DELPROJEKT I LA SOURCE

Unga influencers på landsbygden

Stöd: 24 287 kr

Unga influencers på landsbygden gav fyra unga mellan 16 och 25 år möjlighet att sommarjobba som lokal influencer och dela med sig av sin vardag som ung på landsbygden i sociala medier under sommaren 2020. Det långsiktiga syftet med projektet var att främja ungas möjlighet till engagemang och delaktighet på landsbygden och att lyfta fram landsbygden som en attraktiv plats att bo på för unga.

ÖMT's A-traktorbygge

Stöd: 25 000 kr

I Tomelilla är fordon och teknik ett stort intresse bland många unga och därför gick några av dem samman och startade Österlens Motor- och Teknikförening för att kunna fortsätta ta del av sitt gemensamma motor- och teknikintresse även på fritiden. Man höll verkstaden i Kastanjeskolan teknikhall öppen på eftermiddagar och kvällar, man byggde om en personbil till en A-traktor och deltagarna fick kunskap i hur man planerar och genomför ett sådant bygge.

Folktrace och körutbildning

Stöd: 25 000 kr

Projektet Folktrace och körutbildning ägde rum på Svampabanan i Tomelilla där motorintresserade ungdomar erbjöds möjligheten att få lära sig att köra Folktrace bil med en handledare bredvid. Ett av tillfällena var vikt för enbart tjejer och det visade sig vara det mest välbesökta av tre tillfällen.

Teaterfestival

Stöd: 25 000 kr

2020 var ett mycket speciellt kulturår och för att hålla kulturen i Ystad levande satte Sommarteatern i Ystad ihop en teaterfestival för barn och ungdomar. När man inte längre tilläts ha en publik, så började man istället att filma föreställningarna som sedan gavs ut i ett digitalt format.

UNGA INFLUENCERS PÅ LANDSBYGGEN, FOTO: ANDREAS THELL

FOLKTRACE OCH KÖRUTBILDNING, FOTO: ANDREAS THELL

Resultaten nedan är från de delprojekt i La Source som har avslutats och slutrapporterat innan den 31 december 2021.

12
beviljade
delprojekt

77
aktiviteter

1 710
ideella
timmar

456
deltagare

FOTO: CRISTIAN NEWMAN/UNSPLASH

FIKA FÖR LIVET!

Om projektet

Syftet är att höja kunskapen kring mat, måltider och hälsa för den äldre befolkningen i leaderområdet. Målet är att mota den undernärsproblematik som finns bland våra äldre. En problematik som inte bara innebär ett personligt lidande och oro samt påfrestningar för anhöriga men som också kräver onödiga resurser från vård och omsorg och innebär omfattande samhällsekonomiska kostnader.

Genom lustfyllda och engagerande föreläsningar, som grundar sig i Livsmedelsverkets nya kostråd för personer över 65 år, vill projektet bidra till att fler seniorer får möjlighet att hålla sig välnärda en längre tid och bibehålla sin självständighet med en högre livskvalitet samt i en förlängning även minska en del av kostnaderna för undernäring.

Status vid uppföljning i november 2021

Projektet väckte stort intresse efter en artikel i tidningen vid starten och projektledaren bokade då in flertalet föreläsningar. Innan pandemin hann man genomföra två föreläsningar. En för SPF Seniorerna i Lövestad och en på Erikslunds bygdegård med totalt 73 deltagare, jämnt fördelat mellan kvinnor och män.

Projekttiden har sedan dess förlängts och projektledaren planerar att boka in nya föreläsningar så fort läget förändras. Möjligen kan föreläsningarna ske utomhus under sommaren 2022.

PROJEKTFAKTA			
Journalnummer	2019-2693		
Projektnamn i ansökan	Fika för livet! En lättsam föreläsning för seniorer om hälsa och lustfyllda måltider för ett gott liv		
Projektagare	Offentlig Måltid i Sverige AB		
Samarbetspartners	PRO, SPF, Svenska kyrkan, Simrishamns, Sjöbo, Tomelilla och Ystads kommun		
Projektperiod	2019-11 – 2022-11		
Fond	Jordbruksfonden för landsbygdsutveckling		
Insatsområde	Kommunikation och tillgänglighet		
Information	www.offentligmaltid.se		
BUDGET (kr)			
Projektstöd från EU-fond			200 000
Privat medfinansiering			189 636
Total finansiering			389 636
INDIKATORER		Förväntat målvärde	Uppnått målvärde 2021-11
Insatsområde 1: Närproducerat och nya lokala marknader			
Antal samarbeten		22	6
Antal arrangerade utbildningar		20	2
Antal deltagare som genomfört kompetenshöjande åtgärder		415	73
Insatsområde 2: Kommunikation och tillgänglighet			
Antal arrangerade utbildningar		20	0
Antal deltagare som genomfört kompetenshöjande åtgärder		415	0
Antal nyskapade arbetstillfällen		0,25	0
Antal företag som får stöd		1	1
Antal nya produkter och tjänster		1	1

FOTO: TORUN BÖRTZ

KULTURNAVET ÖSTERLEN

Om projektet

Syftet är att skapa en modell för strategisk utveckling av kulturlivet på Österlen genom samverkan och synliggörande, samt en ändamålsenlig organisation som kan ge den service och de fördelar som kultursektorn efterfrågar. Målet är en organisation som efter projektiden övergår i kultursektorns ägo.

Status vid uppföljning i november 2021

Projektet inleddes med en kartläggning av kulturaktörer i området som bjöds in på tre uppstartsmöten. Därefter följde enkätundersökningar och djupintervjuer kring frågor om förutsättningar, behov och önskemål för Österlens kulturaktörer. Ett underlag som presenterades i rapporten "Leva för och av kultur på Österlen".

Kulturnavet Österlen har i skrivande stund 144 medlemmar vars kontaktuppgifter finns i en interaktiv karta, synliga för varandra men också för eventuella uppdragsgivare. Med medlemskapet följer även nyhetsbrev, inbjudan till nätverksträffar och fortbildning samt rabatt hos lokala företag.

Projektledarna håller kontinuerlig kontakt med nyckelpersoner i offentlig sektor, på både kommunal och regional nivå, för att informera om de behov och önskemål som kultursektorn på Österlen har samt flagga för områdets möjligheter inom KKN (Kreativa och kulturella näringar). Dessutom finns det pågående planer på att, tillsammans med Clara Bolmsjö, VD på fastighetsbolaget Hemma på Österlen, vara med och skapa ett kulturcentrum på Stora Hotellet i Tomelilla.

Responsten på projektet har varit odelat positiv, men pga. pandemin har det varit svårt att uppfylla ett av medlemmarnas främsta önskemål – de personliga mötena.

PROJEKTFAKTA

Journalnummer	2020-962
Projektnamn i ansökan	Kulturnavet Österlen – strategi, nätverksbyggande och service
Projektagare	Stockholms Kulturst strategi Konsult AB
Samarbetspartners	Simrishamns, Tomelilla och Ystads kommun, Region Skåne
Projektperiod	2020-05 – 2022-10
Fond	Jordbruksfonden för landsbygdsutveckling
Insatsområde	Kommunikation och tillgänglighet
Information	www.kulturnavetosterlen.se

BUDGET (kr)

Projektstöd från EU-fond	1 037 713
Offentligt stöd från LAG	511 112
Total finansiering	1 548 825

INDIKATORER

	Förväntat målvärde	Uppnått målvärde 2022-11
<i>Insatsområde 1: Närproducerat och nya lokala marknader</i>		
Antal samarbeten	16	10
<i>Insatsområde 2: Kommunikation och tillgänglighet</i>		
Antal skapade företag	3	0
Antal nyskapade arbetstillfällen (årsarbetskrafter)	2	0
Antal projekt som bidrar till att öka antal besökare utanför högsäsong	1	1
Antal företagsutvecklingsprojekt	1	1
Antal företag som får stöd	5	4
Antal organisationer som får stöd	10	4
Antal nya produkter och tjänster	6	6

FOTO: TILLSAMMANS FÖR BIOSFÄROMRÅDE VOMBSJÖSÄNKAN

TILLSAMMANS FÖR BIOSFÄROMRÅDE VOMBSJÖSÄNKAN

Om projektet

Syftet med detta samarbetsprojekt är att stötta tillblivelsen av ett framtida biosfärområde. Projektet jobbar med den fjärde dimensionen av hållbarhet, den kulturella, och kartlägger Vombsjösänkans gemensamma identitet och synliggör områdets sociala, kulturella och ekonomiska värden.

Status vid uppföljning i december 2021

Trots pandemin har projektet lyckats genomföra en hel del aktiviteter; under 2020 bland annat workshopen "Bygder för de globala målen" som ska hjälpa byalagen att arbeta med hållbar lokal utveckling, en studiecirkel kring utforskandet av Vombsjösänkans miljöarkiv samt en studieresa till Blekinge Arkipelag biosfärområde. I slutet av 2020 kom också beskedet från Nationella Biosfärkommittén om att området ingår i en kandidatprocess.

Under 2021 arrangerades, under temat hållbar trädgård, en digital föreläsning med 300 deltagare och en studiecirkel med 30 deltagare. Ur deltagargruppen bildades en företagsgrupp som erbjöds fördjupande kurs och rådgivning kring hållbart grönt företagande. Man påbörjade även "Vision Vollsjö", en lokal platsutvecklingsprocess med Vollsjö som pilot, där man ville vidareutveckla erfarenheterna från "Bygder för de globala målen".

I september 2021 anordnades Sveriges första Biosfärfestival för att synliggöra områdets resurser i form av natur, kulturhistoria och kreativitet samt det att Vombsjösänkan kandidaterar till att bli ett biosfärområde. Festivalen bjöd på 40 aktiviteter av 34 arrangörer och besöktes av uppskattningsvis 1 500 personer i alla åldrar. I slutet av året anordnades projektets andra studieresa, då till Möns Biosfärområde.

PROJEKTFAKTA

Journalnummer	2018-1773
Projektnamn i ansökan	Gräsrotsutveckling av biosfären Vombsjösänkan i LEADER Sydöstra Skåne
Projektägare	Coompanion Skåne
Samarbetspartners	Leader Lundaland, Sjöbo, Eslöv och Lunds kommuner, Länsstyrelsen Skåne, Region Skåne, Naturskyddsföreningen, ABF, Malmö Universitet samt lokala företag och föreningar
Projektperiod	2019-02 – 2022-10
Fond	Jordbruksfonden för landsbygdsutveckling
Insatsområde	Samarbete/Naturvärden och grön och blå tillväxt
Information	www.coompanion.se/skane

BUDGET (kr)

Projektstöd från EU-fond	1 338 702
Offentligt stöd från LAG	659 360
Total finansiering	1 998 062

INDIKATORER	Förväntat målvärde	Uppnått målvärde 2021-12
-------------	--------------------	--------------------------

Insatsområde 1: Närproducerat och nya lokala marknader

Antal samarbeten	5	7
Antal insatser som syftar till att bevara hotad kompetens i området	3	2

Insatsområde 2: Kommunikation och tillgänglighet

Antal aktörer som provat nya finansieringsmöjligheter	3	3
Antal aktiviteter som gynnar inkludering av unga och nya svenskar	3	10
Antal unga deltagare i projekt	20	92
Antal nyskapade arbetstillfällen (årsarbetskrafter)	2	1
Antal organisationer som får stöd	1	7

Insatsområde 3: Naturvärden och grön och blå tillväxt

Antal insatser som gynnar biologisk mångfald	2	2
Antal insatser med fokus på kretsloppstänkande	5	3
Antal tillgänglighetsprojekt	1	2
Antal aktiviteter som syftar till att öka kunskap om naturen	10	14
Antal samarbeten med universitet/högskolor	2	4
Antal arrangerade utbildningar	2	4
Antal deltagare som genomfört kompetenshöjande åtgärder	25	418

FOTO & LOGO: GEOFORUM SKÅNE

GEEKIDS

Om projektet

Syftet är att ta fram ett kvalitetssäkrat och naturnära koncept för lärande på temat geologi för att ge barn och unga en inblick i naturresursers betydelse för vår industrihistoria, vårt kulturarv och samhället förr, nu och i framtiden.

Status vid uppföljning i november 2021

Projektgruppen har arbetat löpande med konceptutveckling i dialog eller samverkan med en rad lokala intressenter.

Det har tagits fram en logotyp och ett par geologiska tecknade karaktärer. Bland annat Geo, en ung person som stolt bär ett emblem med kännetecknet för bergarten Basalt och ett fotspår från en dinosaurie. Geo pryder givetvis den informationsbroschyr och det diplomeringsunderlag som också tagits fram.

Tre olika testaktiviteter har genomförts; för barnfamiljer på semester (turister), för fritidsbarn och för en skolklass. Totalt har 46 barn och 19 vuxna deltagit och sammantaget har de gett positiv respons i utvärderingarna.

Det har informerats om projektet i flera olika kanaler och forum. Det har tagits fram en folder som riktar sig till beställare och pedagoger samt en lärarhandledning som beskriver hur Geokids kan passa in i skolans läroplan. Det har även lanserats en webbplats och tagits fram ett utkast på en enklare bok eller annan trycksak.

Det finns ett stort intresse för projektet, även nationellt. Framöver fortsätter man bland annat med att arbeta med berättelser, karaktärer och illustrationer samt med att ta fram underlag till en digital plattform.

PROJEKTFAKTA		
Journalnummer	2020-970	
Projektnamn i ansökan	GEOKIDS - Ett kvalitetssäkrat naturnära lärande på temat geologi	
Projektägare	GeFo Skåne Ekonomisk förening	
Samarbetspartners	Kiviks Museum, Kulturtrampet, Lunds universitet, Högskolan i Skövde, Studieförbundet samt företag, föreningar, kommuner och skolor i närområdet	
Projektperiod	2020-03 – 2022-05	
Fond	Jordbruksfonden för landsbygdsutveckling	
Insatsområde	Naturvärden och grön och blå tillväxt	
Information	www.geokids.se	
BUDGET (kr)		
Projektstöd från EU-fond		135 893
Offentligt stöd från LAG		66 932
Total finansiering		202 825
INDIKATORER	Förväntat målvärde	Uppnått målvärde 2021-11
Insatsområde 2: Kommunikation och tillgänglighet		
Antal nya fysiska mötesplatser och utveckling av befintliga	1	2
Antal unga deltagare i projekt	30	46
Antal nyskapade arbetstillfällen (årsarbetskrafter)	0,25	0,25
Antal projekt som bidrar till att öka antal besökare utanför högsäsong	1	1
Antal tillgänglighetsprojekt	1	1
Antal organisationer som får stöd	3	2
Antal nya produkter och tjänster	2	3
Insatsområde 3: Naturvärden och grön och blå tillväxt		
Antal aktiviteter som syftar till att öka kunskap om naturen	2	0
Antal samarbeten med universitet/högskolor	2	2
Antal arrangerade utbildningar	2	3
Antal deltagare som genomfört kompetenshöjande åtgärder	40	65

FOTO: HELENA EDMAN

NYTT LIV I ÖSTERLENS GAMLA ÄPPELODLINGAR

Om projektet

Syftet är att ta fram nya användningsområden för Österlens äldre fruktodlingar som inte längre är intressanta att sköta ur ett produktionsperspektiv. Verksamheter som är tänkta att gynna markägare, boende och entreprenörer och som kan bidra till att utveckla turismen och stärka Österlen som varumärke. Samtliga åtgärder i projektet ska bidra till ökad biologisk mångfald och kulturmiljövård samt bevarat biologiskt kulturarv. Målet är att skapa biologiskt rika och, för människan, attraktiva miljöer.

Projektgruppen kommer att kartlägga och inventera flera, eller i bästa fall samtliga, äldre fruktodlingar på Österlen. De kommer ta fram skriftlig information till ägare av odlingar med höga sociala värden och naturvärden, samt erbjuda dessa individuell rådgivning om hur odlingarna kan brukas så att värdena bibehålls och utvecklas. De planerar att restaurera minst tre igenväxta fruktodlingar, som sen kan användas som referensområden och för att ta fram kostnadsschabloner. Projektgruppen planerar även att arrangera informationsträffar för allmänheten samt en workshop för yrkesverksamma i samverkan med Hantverkslaboratoriet vid Göteborgs Universitet. Slutligen kommer de att författa och publicera en artikel om projektets slutsatser.

PROJEKTFAKTA

Journalnummer	2021-1455
Projektnamn i ansökan	Nytt liv i Österlens gamla äppellundar – för natur och människor
Projektagare	Levande Landskap (HeFa Landskap & Relationer AB)
Samarbetspartners	Länsstyrelsen Skåne, Österlens Naturskyddsförening, Hantverkslaboratoriet vid Göteborgs Universitet, Framtidens Natur & Kulturarv, Riksantikvarieämbetet, Simrishamns kommun, Österlens Naturskyddsförening, Äppelriket Österlen, Hushållningssällskapet, Stiftelsen Skånska Landskap samt markägare
Projektperiod	2022-02 – 2024-11
Fond	Jordbruksfonden för landsbygdsutveckling
Insatsområde	Naturvärden och grön och blå tillväxt
Information	www.levandelandskap.se

BUDGET (kr)

Projektstöd från EU-fond	810 190
Offentligt stöd från LAG	302 363
Offentlig resurs (Länsstyrelsen Skåne, Simrishamns kommun, Riksantikvarieämbetet, Göteborgs universitet)	96 686
Total finansiering	1 209 239

INDIKATORER

Förväntat
målvärde

Insatsområde 2: Kommunikation och tillgänglighet

Projekt som bidrar till att öka antal besökare utanför högsåsong (jul-aug)	1
Företag som får stöd	20
Organisationer som får stöd	5
Nya produkter och tjänster	5

Insatsområde 3: Naturvärden och grön och blå tillväxt

Miljöprojekt	1
Insatser som gynnar biologisk mångfald	4
Samarbeten med universitet/högskolor	1
Aktiviteter som syftar till att öka kunskap om naturen	3
Arrangerade utbildningar	4
Deltagare som genomfört kompetenshöjande åtgärder	75

FOTO: HANS RUNESSON

HÅLLBAR SJÖMAT GENOM VÅRDFISKE

Om projektet

Syftet med detta projekt är att undersöka möjligheten att tillvarata den fisk som fiskas upp ur övergödda sjöekosystem för att motverka övergödningseffekter och för att få en bättre vattenkvalitet och ekologisk status, så kallat vårdfiske.

Fisken, främst mört och braxen, som i dagsläget i huvudsak går främst till biogasproduktion, skulle istället kunna utgöra ett nyttigt, gott och klimatsmart alternativ till andra livsmedel. Detta skulle innebära att man på andra sätt i framtiden kan bidra till att uppnå miljömålen, minska övergödningen och bevara våra sjöar och vattendrag utan stora ekonomiska stöd från offentlig sektor.

Projektgruppen kommer att ta fram ett underlag för hur en optimal livsmedelskedja för fisken skulle kunna se ut, med hållbara sätt att hantera fisken, från sjö till bord. Man kommer även att analysera marknaden i syfte att befästa att det finns en marknad för produkterna. Alla delar kommer i slutet av projektet att redovisas i en rapport.

Projektet kan komma att gynna flera målgrupper. Kommuner, privatpersoner, stiftelser m.fl. som äger eller förvaltar sjöarna samt alla som nyttjar sjöarna, t.ex. yrkes- och sportfiskare, badgäster, naturintresserade, turister. Offentliga storhushåll, som har matgäster på skolor, sjukhus och restauranger, kommer också att gynnas, liksom grossister och dagligvaruhandeln.

PROJEKTFAKTA	
Journalnummer	2021-1422
Projektnamn i ansökan	Hållbar sjömat genom vårdfiske
Projektagare	Klara Vatten Sverige AB
Samarbetspartners	Blå Vision AB, Race for the Baltic, Länsstyrelsen Skåne, Kävlingeåns vattenråd, Sjöbo och Kristianstad kommun, Oppmannasjöns och Råbelövssjöns Fiskevårdsområde, Sövde Byalag
Projektperiod	2022-03 – 2023-03
Fond	Havs- och fiskerifonden
Insatsområde	Naturvärden och grön och blå tillväxt
Information	www.klaravatten.se
BUDGET (kr)	
Projektstöd från EU-fond	850 683
Offentligt stöd från LAG	418 993
Total finansiering	1 269 676
INDIKATORER	
Förväntat målvärde	
<i>Insatsområde 1: Närproducerat och nya lokala marknader</i>	
Antal samarbeten	1
Antal nya metoder och system för kompetensöverföring	1
Antal nya produkter och tjänster	1
Antal skapade företag	1
<i>Insatsområde 3: Naturvärden och grön och blå tillväxt</i>	
Antal miljöprojekt	1

SLUTORD

Ännu ett år har gått och under året har projekt avslutats samtidigt som nya har beviljats. Större delen av året har det dock varit brist på tillgängliga medel och därmed har vi inte kunnat ta emot nya projektansökningar större delen av året.

Efter hårt arbete skickades en ny lokal utvecklingsstrategi in i oktober 2021 och under sommaren 2022 får vi besked om strategin prioriteras och därmed fortsätta bedriva lokalt ledd utveckling genom leadermetoden i den kommande programperioden som enligt tidsplanen ska starta i januari 2023.

För den nya strategin har ett nytt leaderområde bildats, Leader Östra Skåne som innefattar utöver nuvarande kommuner; Bromölla, Hässleholm, Kristianstad, Perstorp, Osby och Östra Göinge.

Vi ser fram emot det kommande arbetet med strategin och beslutet från Jordbruksverket.

Under året kom också det glädjande beskedet att regeringen beslutat att förlänga nuvarande programperioden med två år och vi tilldelades ytterligare medel från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling. Våra kommuner gav oss också positiva beslut att gå in med den offentliga medfinansiering som krävdes för den tilldelade budgeten. Detta innebär att under 2022 har vi möjlighet att ta emot nya projektansökningar och fortsätta att utveckla sydöstra Skånes landsbygd.

Har du en projektidé så tveka inte att höra av dig till oss!

Jag vill passa på att tacka de aktörer som driver projekt, vår styrelse LAG och våra medfinansiärer för ett gott samarbete. Det är NI som gör det möjligt! Tillsammans utvecklar vi sydöstra Skåne och skapar en attraktiv och konkurrenskraftig landsbygd.

Kristin Sjövall
Verksamhetsledare
LEADER Sydöstra Skåne

Prenumerera på våra digitala nyhetsbrev för nyheter, uppdateringar och tips!
www.leadersydostraskane.se/nyheter/nyhetsbrev

LEADER Sydöstra Skåne

802496-4218

Tobaksgatan 11

271 41 Ystad

info@leadersydostraskane.se

www.leadersydostraskane.se

Facebook: @leadersydostraskane

Instagram: @leadersydostra

LinkedIn: LEADER Sydöstra Skåne

Lokalt ledd utveckling

LEADER

SYDÖSTRA SKÅNE

